

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Asociacija „Slėnis Nemunas“

ASOCIACIJA „SLĖNIS NEMUNAS“

Juridinių asmenų registras. Kodas 302304453. Universiteto g. 8a, LT-53341 Akademija, Kauno r.
Tel. (8 37) 788124, (8 37) 752303, el.p. slenisnemunas@asu.lt, mokslo.kavine@gmail.com, www.slenis-nemunas.lt

SUPAPRASTINTO ATVIRO KONKURSO SĄLYGOS

PARODOMŲJŲ BANDYMŲ ĮRENGIMO, VYKDYMO, PRIEŽIŪROS, LAUKO DIENŲ IR SEMINARŲ ORGANIZAVIMO, INFORMACINIŲ STRAIPSNIŲ IR INFORMACINIŲ LAPELIŲ PARENGIMO IR LEIDYBOS PASLAUGŲ PIRKIMAS

- I. BENDROSIOS NUOSTATOS
- II. PIRKIMO OBJEKTAS
- III. TIEKĖJŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI
- IV. ŪKIO SUBJEKTŲ GRUPĖS DALYVAVIMAS PIRKIMO PROCEDŪROSE
- V. PASIŪLYMŲ RENGIMAS, PATEIKIMAS, KEITIMAS
- VI. PASIŪLYMŲ GALIOJIMO UŽTIKRINIMAS
- VII. KONKURSO SĄLYGŲ PAAIŠKINIMAS IR PATIKSLINIMAS
- VIII. VOKŲ SU PASIŪLYMAIS ATPLĖŠIMO PROCEDŪROS
- IX. PASIŪLYMŲ NAGRINĖJIMAS IR PASIŪLYMŲ ATMETIMO PRIEŽASTYS
- X. PASIŪLYMŲ VERTINIMAS
- XI. PASIŪLYMŲ EILĖ IR SPRENDIMAS DĖL PIRKIMO SUTARTIES SUDARYMO
- XII. PRETENZIJŲ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMO TVARKA
- XIII. PIRKIMO SUTARTIES SĄLYGOS

PRIEDAI

1. Pasiūlymo forma
2. Tiekėjo sąžiningumo deklaracijos forma
3. Tiekėjo deklaracijos forma
4. Techninė specifikacija.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Asociacija „Slėnis Nemunas“ (toliau - Perkančioji organizacija) numato įsigyti **Parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugas**. Paslaugos perkamos iš projekto „Pieninių ir mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ Nr. 1PM-PV-12-1-011898, vykdomo pagal Lietuvos kaimo plėtros programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“, lėšų ir yra reikalingos projekto įgyvendinimui.

2. Pirkimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102) (toliau vadinama – Viešųjų pirkimų įstatymas), perkančiosios organizacijos pasitvirtintomis ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau vadinama – CVP IS) paskelbtomis Asociacijos „Slėnis Nemunas“ supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis, protokolais Nr. 5, 2009 m. balandžio 22 d., įsakymu Nr. 1-VP, 2009 05 05, 2010 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 2-VP ir 2010 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 3-VP, (toliau vadinama – Taisyklės), Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. 74-2262) (toliau vadinama – Civilinis kodeksas), kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais bei konkurso sąlygomis.

3. Vartojamos pagrindinės sąvokos apibrėžtos Viešųjų pirkimų įstatyme ir Taisyklėse.

4. Skelbimas apie pirkimą paskelbtas Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) interneto adresu: <https://pirkimai.eviesiejipirkimai.lt>, skelbimas apie pradedamą pirkimą paskelbtas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir perkančiosios organizacijos interneto puslapyje.

5. Pirkimas atliekamas laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, skaidrumo, abipusio pripažinimo, proporcingumo principų ir konfidencialumo bei nešališkumo reikalavimų. Priimant sprendimus dėl konkurso sąlygų, vadovaujama racionalumo principu.

6. Perkančioji organizacija nėra pridėtinės vertės mokesčio (toliau vadinama – PVM) mokėtoja.

II. PIRKIMO OBJEKTAS

7. Perkančioji organizacija, vykdydama projektą „Pieninių ir mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“, paramos sutarties Nr. 1PM-PV-12-1-011898, numato pirkti šias paslaugas (toliau – paslaugos):

- 2 parodomųjų bandymų („Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ ir „Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“) įrengimo, vykdymo ir priežiūros paslaugas;
- 8 lauko dienų organizavimo paslaugas;
- 8 seminarų organizavimo paslaugas;
- 6 informacinių straipsnių parengimo ir leidybos paslaugas;
- 6 informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugas.

8. Pagrindinės perkamų paslaugų savybės nurodytos pateiktoje techninėje specifikacijoje (priedas Nr. 4).

9. Parodomasis bandymas „Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ turi būti įgyvendintas iki 2014 m. birželio 1 d., o parodomasis bandymas „Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ – iki 2015 m. gegužės 1 d. Lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugos turi būti suteiktos iki 2015 m. rugpjūčio 1 d.

10. Pirkimo objektas į dalis neskaidomas, todėl tiekėjas privalo pateikti pasiūlymą visai nurodytai paslaugų apimčiai.

III. TIEKĖJŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI

11. Tiekėjas, dalyvaujantis pirkime, turi atitikti šiuos minimalius kvalifikacijos reikalavimus ir pateikti lentelėse nurodytus kvalifikacinius reikalavimus įrodančius dokumentus (jei dėl pateisinamų priežasčių negali pateikti nurodytų dokumentų – kitus perkančiajai organizacijai priimtinius dokumentus, kurie patvirtintų, kad tiekėjo kvalifikacija atitinka keliamus reikalavimus):

1 lentelė. Bendrieji tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai

Eil. Nr.	Kvalifikacijos reikalavimai	Kvalifikacijos reikalavimus įrodantys dokumentai
11.1	Tiekėjas, kuris yra fizinis asmuo, arba tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, vadovas ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai), turintis (turintys) teisę juridinio asmens vardu sudaryti sandorį, ir buhalteris (buhalteriai) ar kitas (kiti) asmuo (asmens), turintis (turintys) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus, neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo, dėl tiekėjo (juridinio asmens) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, už kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą ar realizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, arba dėl kitų valstybių tiekėjų nėra priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 45 straipsnio 1 dalyje išvardytuose Europos Sąjungos teisės aktuose apibrėžtus nusikaltimus.	Išrašas iš teismo sprendimo arba Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ar valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis, arba atitinkamos užsienio šalies institucijos dokumentas (originalas arba tinkamai patvirtinta kopija*) išduotas ne anksčiau kaip 30 dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jo galiojimo terminas ilgesnis nei pasiūlymų pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.
11.2	Tiekėjas nėra bankrutavęs, likviduojamas, su kreditoriais sudaręs taikos sutarties, sustabdęs ar apribojęs savo veiklos arba jo padėtis pagal šalies, kurioje jis registruotas, įstatymus nėra tokia pati ar panaši. Jam nėra iškelta restruktūrizavimo, bankroto byla arba nėra vykdomas bankroto procesas ne teismo tvarka, nėra siekiama priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais arba jam nėra vykdomos	1) Valstybės įmonės Registrų centro arba atitinkamos užsienio šalies institucijos išduotas dokumentas (originalas arba tinkamai patvirtinta kopija*) patvirtinantis, kad tiekėjas nėra bankrutavęs, likviduojamas, jam nėra iškelta restruktūrizavimo, bankroto byla ar vykdomas bankroto procesas ne teismo

	<p>analogiškos procedūros pagal šalies, kurioje jis registruotas, įstatymus.</p>	<p>tvarka, nėra siekiama priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais, arba išrašas iš teismo sprendimo išduotas ne anksčiau kaip 30 dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jo galiojimo terminas ilgesnis nei pasiūlymų pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.</p> <p>2) Tiekėjo deklaracija (šių konkurso sąlygų 3 priedas) patvirtinanti, kad teikėjas nėra su kreditoriais sudaręs taikos sutarties, sustabdęs ar apribojęs savo veiklos, arba atitinkamos užsienio šalies išduotas dokumentas, patvirtinantis, kad tiekėjas nėra su kreditoriais sudaręs taikos sutarties, sustabdęs ar apribojęs savo veiklos, nesiekia priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais arba jo padėtis pagal šalies, kurioje jis registruotas, įstatymus nėra tokia pati ar panaši, arba priesaikos ar oficiali deklaracija, jei atitinkamoje šalyje neišduodamas minėtas dokumentas arba jis neapima visų keliamų klausimų.</p>
11.3	<p>Tiekėjas (fizinis asmuo) neturi teistumo arba teistumas yra išnykęs ar panaikintas, dėl teikėjo (juridinio asmens) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, intelektinei ar pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, išskyrus šių konkurso sąlygų 11.1. punkte išvardytas veikas.</p>	<p>Išrašas iš teismo sprendimo arba Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ar valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis, arba atitinkamos užsienio šalies institucijos išduotas dokumentas (originalas arba tinkamai patvirtinta kopija*), išduotas ne anksčiau kaip 30 dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jo galiojimo terminas ilgesnis nei pasiūlymų pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.</p>
11.4	<p>Tiekėjas yra įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu.</p>	<p>Valstybinės mokesčių inspekcijos išduotas dokumentas arba valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus</p>

		<p>duomenis, arba atitinkamos užsienio šalies institucijos dokumentas (originalas arba tinkamai patvirtinta kopija*) išduotas ne anksčiau kaip 30 dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jo galiojimo terminas ilgesnis nei pasiūlymų pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.</p>
11.5	<p>Tiekėjas yra įvykęs įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu.</p>	<p>Valstybinio socialinio draudimo įstaigos išduotas dokumentas arba valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis, arba atitinkamos užsienio šalies institucijos išduotas dokumentas (originalas arba tinkamai patvirtinta kopija*), išduotas ne anksčiau kaip 30 dienų iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jo galiojimo terminas ilgesnis nei pasiūlymų pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.</p>
11.6	<p>Tiekėjas turi teisę verstis ta veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti.</p>	<p>Tiekėjo (juridinio asmens) registravimo pažymėjimo tinkamai patvirtinta kopija* ar kiti dokumentai, patvirtinantys tiekėjo teisę verstis pirkimo objekto specifika atitinkančia veikla.</p>

11.7	Tiekėjas nėra padaręs rimto profesinio pažeidimo, kurį perkančioji organizacija gali įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis. Šiame punkte vartojama sąvoka „profesinis pažeidimas“ suprantama kaip profesinės etikos pažeidimas, kai nuo tiekėjo pripažinimo nesilaikančiu profesinės etikos normų momento praėjo mažiau kaip vieni metai, kaip konkurencijos, darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos teisės aktu pažeidimas, už kurį teikėjui, kuris yra fizinis asmuo, yra paskirta administracinė nuobauda, o tiekėjui, kuris yra juridinis asmuo, – ekonominė sankcija, nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose, kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai. Jeigu pirkime dalyvaujantis tiekėjas, kuris yra juridinis asmuo, pažeidė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnį, toks pažeidimas pagal šį punktą laikomas profesiniu, jeigu nuo sprendimo paskirti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nustatytą ekonominę sankciją įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai.	Tiekėjo deklaracija (šių konkurso sąlygų 3 priedas)
------	--	---

2 lentelė. Ekonominės ir finansinės būklės, techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimai

Eil. Nr.	Kvalifikacijos reikalavimai	Kvalifikacijos reikalavimus įrodantys dokumentai
11.8.	Tiekėjo vidutinė metinė apyvarta per pastaruosius 3 (tris) finansinius metus, arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jei tiekėjas veiklą vykdė mažiau nei 3 finansinius metus), susijusi su: <ul style="list-style-type: none"> 1) parodomųjų bandymų įrengimu, vykdymu, priežiūra, turi būti ne mažesnė nei 335 000,00 Lt; 2) mokymo paslaugų teikimu turi būti ne mažesnė kaip 20 000,00 Lt. 	Pelno (nuostolių) ataskaitų už paskutinius 3 finansinius metus kopijos, patvirtintos Tiekėjo parašu ir antspaudu, arba Tiekėjo pasirašyta ir antspaudu patvirtinta pažyma apie atitinkamų metų vidutinę metinę su parodomųjų bandymų įrengimu, vykdymu ir priežiūra ir mokymo paslaugų teikimu susijusių paslaugų apyvartą (jei Tiekėjas veikia trumpiau nei 3 finansinius metus, jis pateikia duomenis nuo savo įregistravimo datos).
11.9.	Tiekėjas per pastaruosius 3 (tris) metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jei tiekėjas veiklą vykdė trumpiau nei 3 metus), turi būti pilnai įvykęs: <ul style="list-style-type: none"> 1) ne mažiau nei 1 paslaugų teikimo sutartį galvijų genetikos, veisimo ar 	Tiekėjo per pastaruosius 3 (tris) metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jeigu tiekėjas vykdė veiklą mažiau nei 3 (trejus) metus) įvykdytų kvalifikacinius reikalavimus įrodančių sutarčių sąrašas (patvirtintas įmonės vadovo (arba jo įgalioto asmens) parašu ir antspaudu) kartu su užsakovų pažymomis apie tai, kad paslaugos buvo atliktos laiku ir kokybiškai.

	<p>reprodukcijos tematika, susijusių su parodomųjų bandymų įrengimu, vykdymu ir priežiūra, kurios vertė ne mažesnė nei 335 000,00 Lt;</p> <p>2) mokymo paslaugų gyvulininkystės tematika teikimo sutartį, kurios vertė ne mažesnė nei 20 000,00 Lt.</p>	<p>Pažymose turi būti nurodyta paslaugų atlikimo vertė, pirkimo objekto pavadinimas, pirkėjo identifikavimo duomenys.</p>
11.10.	<p>Tiekėjas turi turėti teisę teikti konsultavimo paslaugas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę: konsultavimas ūkio valdymo ir geros agrarinės bei aplinkosaugos būklės reikalavimų įgyvendinimo klausimais.</p>	<p>Tiekėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos išduoto galiojančio konsultavimo įstaigos akreditavimo pažymėjimo kopiją, patvirtintą įmonės vadovo parašu ir antspaudu.</p>
11.11.	<p>Parodomųjų bandymų įrengimui, vykdymui ir priežiūrai Tiekėjas turi turėti ne mažiau kaip 2 kvalifikuotus ir kompetentingus aukštąjį universitetinį arba jam prilyginamą išsilavinimą turinčius specialistus, kurie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) turėtų biomedicinos ar gamtos srities mokslo arba jam prilygintą mokslo daktaro laipsnį; 2) per pastaruosius 5 metus būtų paskelbę ne mažiau kaip 6 mokslinius straipsnius, susijusius su žemės ūkio gyvulių genetika, veisimu ar reprodukcija moksliniuose žurnaluose, įrašytuose į Mokslinės informacijos instituto sąrašą. <p>Bent vienas iš šių specialistų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) per pastaruosius 5 metus turi turėti ne mažesnę nei 3 metų darbo, susijusių su gyvulių genetika, patirtį; 2) per pastaruosius 3 metus turi būti vadovavęs ne mažiau kaip 1 projekto dėl parodomųjų bandymų galvijų genetikos, veisimo ar reprodukcijos tematika įrengimui, vykdymui ir priežiūrai, kurio vertė ne mažesnė nei 335 000,00 Lt. 	<p>Būtina pateikti aukštąjį universitetinį arba jam prilyginamą išsilavinimą ir biomedicinos ar gamtos srities mokslo daktaro laipsnį liudijančių diplomų kopijas, patvirtintas įmonės vadovo parašu ir antspaudu, gyvenimo aprašymą (CV), nurodant vykdytus mokslo – tiriamuosius darbus, publikuotų straipsnių sąrašą. Gyvenimo aprašyme būtina nurodyti vykdytų parodomųjų bandymų pavadinimą, ūkių, kuriuose buvo vykdyti bandymai, pavadinimą, adresą, parodomųjų bandymų vykdymo datą, projekto vertę.</p> <p>Būtina pateikti specialistų sutikimus dėl parodomųjų bandymų „Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ ir „Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ vykdymo.</p>
11.12.	<p>Tiekėjas turi turėti bent 1 aukštąjį universitetinį arba jam prilyginamą išsilavinimą įgijusį specialistą, kuris per pastaruosius 5 metus turėtų ne mažesnę nei 3 metų parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo ir priežiūros administravimo patirtį, ir būtų administravęs bent 1 projektą,</p>	<p>Tiekėjas turi pateikti specialisto aukštąjį universitetinį arba jam prilyginamą išsilavinimą liudijančio diplomo kopiją, patvirtintą įmonės vadovo parašu ir antspaudu, gyvenimo aprašymą (CV) su kompetencijai įvertinti reikalingais duomenimis, būtina nurodyti administruoto projekto pavadinimą, sutarties datą, vertę, pirkėjo identifikavimo duomenis. Būtina pateikti specialisto</p>

susijusį su parodomųjų bandymų įrengimu, vykdymu ir priežiūra, kurio vertė ne mažesnė nei 335 000,00 Lt.	raštišką sutikimą administruoti šį projektą.
--	--

***Pastabos:**

- 1) jeigu teikėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, nes atitinkamoje šalyje tokie dokumentai neišduodami arba toje šalyje išduodami dokumentai neapima visų keliamų klausimų, pateikiama priesaikos deklaracija arba oficiali teikėjo deklaracija;
- 2) dokumentų kopijos yra tvirtinamos teikėjo ar jo įgalioto asmens parašu, nurodant žodžius „Kopija tikra“ ir pareigų pavadinimą, vardą (vardo raidę), pavardę, datą ir antspaudą (jei turi). Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę prašyti dokumentų originalų;
- 3) užsienio valstybių teikėjų kvalifikacijos reikalavimus įrodantys dokumentai legalizuojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (*Apostille*) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 118-4477) ir 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencija dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo (Žin., 1997, Nr. 68-1699).

12. Vietoj 1 lentelės 11.1, 11.2, 11.3 ir 11.6 punktuose nurodytų dokumentų teikėjas gali pateikti Viešųjų pirkimų tarnybos ar kompetentingos užsienio institucijos, jei jos išduota pažyma patvirtina atitiktą pirmiau nustatytiems reikalavimams, išduotos pažymos tinkamai patvirtintą kopiją. Perkančioji organizacija turi teisę paprašyti teikėjo, kad jis pristatytų pažymos originalą.

13. Jei bendrą pasiūlymą pateikia ūkio subjektų grupė, šių konkurso sąlygų 11.1 – 11.7 punktuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus paslaugos teikėjui turi atitikti ir pateikti atitinkamus dokumentus kiekvienas ūkio subjektų grupės narys atskirai, o nustatytus 11.8 – 11.12 punktuose – visi ūkio subjektų grupės nariai kartu (bendrai).

14. Teikėjas (teikėjas) privalo nurodyti subrangovus, kuriuos ketina pasitelkti sutarčiai vykdyti. Teikėjas privalo užtikrinti, kad visi jo paskirti subrangovai atitiktų reikalavimus, nurodytus konkurso sąlygų 1 lentelės 11.1–11.7 punktuose, turėtų teisę verstis jiems priskirta veikla. Subrangovais negali būti pakviesti šiame konkurse dalyvaujantys teikėjai.

15. Teikėjo pasiūlymas atmetamas, jeigu apie nustatytų reikalavimų atitikimą jis pateikė melagingą informaciją, kurią perkančioji organizacija gali įrodyti bet kokiais teisėtomis priemonėmis.

IV. ŪKIO SUBJEKTŲ GRUPĖS DALYVAVIMAS PIRKIMO PROCEDŪROSE

16. Jei pirkimo procedūrose dalyvauja ūkio subjektų grupė, ji pateikia jungtinės veiklos sutartį arba tinkamai patvirtintą jos kopiją. Jungtinės veiklos sutartyje turi būti nurodyti kiekvienos šios sutarties šalies įsipareigojimai vykdant numatomą su perkančiąja organizacija sudaryti pirkimo sutartį, šių įsipareigojimų vertės dalis, įeinanti į bendrą pirkimo sutarties vertę. Jungtinės veiklos sutartis turi numatyti solidarią visų šios sutarties šalių atsakomybę už prievolių perkančiajai organizacijai nevykdymą. Taip pat jungtinės veiklos sutartyje turi būti numatyta, kuris asmuo atstovauja ūkio subjektų grupei (su kuo perkančioji organizacija turėtų bendrauti pasiūlymo vertinimo metu kylančiais klausimais ir teikti su pasiūlymo įvertinimu susijusią informaciją).

17. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad, ūkio subjektų grupės pateiktą pasiūlymą pripažinus geriausiu ir perkančiajai organizacijai pasiūlius sudaryti pirkimo sutartį, ši ūkio subjektų grupė įgautų tam tikrą teisinę formą.

V. PASIŪLYMŲ RENGIMAS, PATEIKIMAS, KEITIMAS

18. Pateikdamas pasiūlymą, tiekėjas sutinka su šiomis konkurso sąlygomis ir patvirtina, kad jo pasiūlyme pateikta informacija yra teisinga ir apima viską, ko reikia tinkamam pirkimo sutarties įvykdymui.

19. Pasiūlymas turi būti pateikiamas raštu, pasirašytas tiekėjo arba jo įgalioto asmens.

20. Bet kokie tiekėjo įgalioto asmens įgalinimai (pasirašyti pasiūlymą, patvirtinti pasiūlymą, tvirtinti dokumentų kopijas, tikslinti pateiktus duomenis apie kvalifikaciją, paaiškinti (patikslinti) pasiūlymą, teikti pretenzijas Perkančiajai organizacijai ir t. t.) turi būti patvirtinti pridedamu įgaliojimu. Nesant pridėto įgaliojimo arba jei pridėtas įgaliojimas yra netinkamos formos arba negaliojantis, Perkančioji organizacija turi teisę raštu pareikalauti pateikti įgaliojimą. Nepateikus įgaliojimo, laikoma, kad įgaliotas asmuo neturi teisės atlikti veiksmus ar priimti sprendimus, susijusius su šiuo pirkimu, taip pat tokio tiekėjo pasiūlymas atmetamas ir toliau nenagrinėjamas. Pateikiamas dokumento originalas arba tinkamai patvirtinta kopija.

21. Tiekėjo pasiūlymas bei kita korespondencija pateikiama lietuvių kalba. Jei atitinkami dokumentai yra išduoti kita kalba, turi būti pateiktas tinkamai patvirtintas vertimas į lietuvių kalbą.

22. Tiekėjas pasiūlymą privalo pateikti pagal šių konkurso sąlygų 1 priede pateiktą formą. Pasiūlymas teikiamas užklijuotame voke. Ant voko turi būti užrašytas perkančiosios organizacijos pavadinimas, adresas, pirkimo pavadinimas „PARODOMŪJŲ BANDYMŲ ĮRENGIMO, VYKDYMO, PRIEŽIŪROS, LAUKO DIENŲ IR SEMINARŲ ORGANIZAVIMO, INFORMACINIŲ STRAIPSNIŲ IR INFORMACINIŲ LAPELIŲ PARENGIMO IR LEIDYBOS PASLAUGŲ PIRKIMAS“, tiekėjo pavadinimas ir adresas. Ant voko taip pat turi būti užrašas „Neatplėšti iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos“. Vokas su pasiūlymu gražinamas jį atsiuntusiam teikėjui, jeigu pasiūlymas pateiktas neužklijuotame voke.

23. Pasiūlymo (su priedais) lapai turi būti sunumeruoti, susiūti taip, kad nepažeidžiant susiuvimo nebūtų galima į pasiūlymą įdėti naujų lapų, išplėšyti lapų arba juos pakeisti, ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtinti teikėjo ar jo įgalioto asmens parašu, nurodytas teikėjo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos (jei yra) bei pasiūlymą sudarančių lapų skaičius (pasiūlymas turi būti susiūtas siūlu, kurio galai antroje pasiūlymo pusėje užklijuojami lipduku).

24. Pasiūlymą sudaro tiekėjo raštu pateiktų dokumentų visuma:

24.1. užpildyta pasiūlymo forma, parengta pagal šių konkurso sąlygų 1 priedą;

24.2. konkurso sąlygose nurodytus minimalius kvalifikacijos reikalavimus pagrindžiantys dokumentai, tarp jų Teikėjo deklaracija, parengta pagal šių konkurso sąlygų 3 priede pateiktą formą. Jeigu pasiūlymą teikia ūkio subjektų grupė, šią deklaraciją užpildo ir pasiūlyme pateikia kiekvienas ūkio subjektų grupės narys;

24.3. Tiekėjo sąžiningumo deklaracija, parengta pagal šių konkurso sąlygų 2 priede pateiktą formą. Jeigu pasiūlymą teikia ūkio subjektų grupė, šią deklaraciją užpildo ir pasiūlyme pateikia kiekvienas ūkio subjektų grupės narys;

24.4. jungtinės veiklos sutartis arba tinkamai patvirtinta jos kopija, jeigu pasiūlymą teikia ūkio subjektų grupė;

24.5. kita konkurso sąlygose prašoma informacija ir (ar) dokumentai;

24.6. įgaliojimas pasirašyti pasiūlymą ir jo priedus konkursui (jei pasiūlymą pasirašo ne teikėjo įmonės vadovas).

25. Tiekėjams nėra leidžiama pateikti alternatyvių pasiūlymų: teikėjas gali pateikti tik vieną pasiūlymą – individualiai arba kaip ūkio subjektų grupės narys. Jei teikėjas pateikia daugiau kaip vieną pasiūlymą arba kaip ūkio subjektų grupės narys dalyvauja teikiant kelis pasiūlymus, visi pasiūlymai, kuriuos teikia arba kuriuose dalyvauja teikėjas, bus atmesti.

26. Tiekėjas, pateikdamas pasiūlymą, turi siūlyti visą nurodytą paslaugų apimtį. Pasiūlymas turi apimti visą pirkimo objektą. Pirkimo objektui bus sudaroma Sutartis.

27. Pasiūlymas turi būti pateiktas iki **2013 m. gruodžio 06 d. 10 val. 00 min.** (Lietuvos Respublikos laiku) adresu: **Asociacija „Slėnis Nemunas“, Universiteto g. 8a, Mokslo kavinė, LT-53341 Akademija, Kauno r.** Teikėjo prašymu perkančioji organizacija nedelsdama pateikia rašytinį patvirtinimą, kad teikėjo pasiūlymas yra gautas, ir nurodo gavimo dieną, valandą ir minutę.

28. Perkančioji organizacija, viešojo pirkimo komisija (toliau – vadinama Komisija), jos nariai ar ekspertai ir kiti asmenys negali atskleisti tiekėjo pateiktos informacijos, kurią tiekėjas nurodė kaip konfidencialią. Informacija, kurią viešai skelbti įpareigoja Lietuvos Respublikos įstatymai, negali būti tiekėjo nurodoma kaip konfidenciali.

29. Pasiūlymuose nurodoma paslaugų kaina pateikiama litais ir turi būti išreikšta ir apskaičiuota taip, kaip nurodyta šių konkurso sąlygų 1 priede. Apskaičiuojant kainą, turi būti atsižvelgta į visą šių konkurso sąlygų 1 priede nurodytą paslaugų apimtį, kainos sudėtines dalis, į techninės specifikacijos reikalavimus ir pan. Į paslaugos kainą turi būti įskaityti visi mokesčiai bei visos tiekėjo išlaidos.

30. Pasiūlymas galioja jame tiekėjo nurodytą laiką. Pasiūlymas turi galioti ne trumpiau nei 90 darbo dienų. Jeigu pasiūlyme nenurodytas jo galiojimo laikas, laikoma, kad pasiūlymas galioja tiek, kiek numatyta pirkimo dokumentuose.

31. Kol nesibaigė pasiūlymų galiojimo laikas, perkančioji organizacija turi teisę prašyti, kad tiekėjai pratęstų jų galiojimą iki konkrečiai nurodyto laiko. Tiekėjas gali atmesti tokį prašymą neprarasdamas teisės į savo pasiūlymo galiojimo užtikrinimą.

32. Perkančioji organizacija turi teisę pratęsti pasiūlymo pateikimo terminą. Apie naują pasiūlymų pateikimo terminą perkančioji organizacija paskelbia Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka ir paskelbia CVP IS.

33. Tiekėjas iki galutinio pasiūlymų pateikimo termino turi teisę pakeisti arba atšaukti savo pasiūlymą neprarasdamas teisės į pasiūlymo galiojimo užtikrinimą. Toks pakeitimas arba pranešimas, kad pasiūlymas atšaukiamas, pripažįstamas galiojančiu, jeigu perkančioji organizacija jį gauna pateiktą raštu iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.

VI. PASIŪLYMŲ GALIOJIMO UŽTIKRINIMAS

34. Perkančioji organizacija nereikalauja pasiūlymo galiojimo užtikrinimo.

VII. KONKURSO SĄLYGŲ PAAIŠKINIMAS IR PATIKSLINIMAS

35. Konkurso sąlygos gali būti paaiškinamos, patikslinamos tiekėjų iniciatyva, jiems raštu / CVP IS susirašinėjimo priemonėmis kreipiantis į perkančiąją organizaciją. Prašymai paaiškinti konkurso sąlygas gali būti pateikiami perkančiajai organizacijai raštu / CVP IS susirašinėjimo priemonėmis ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Tiekėjai turėtų būti aktyvūs ir pateikti klausimus ar paprašyti paaiškinti konkurso sąlygas iš karto jas išanalizavę, atsižvelgdami į tai, kad, pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui, pasiūlymo turinio keisti nebus galima.

36. Nesibaigus pasiūlymų pateikimo terminui, perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva paaiškinti, patikslinti konkurso sąlygas.

37. Atsakydama į kiekvieną tiekėjo raštu / CVP IS susirašinėjimo priemonėmis pateiktą prašymą paaiškinti konkurso sąlygas, jeigu jis buvo pateiktas nepasibaigus šių konkurso sąlygų 35 punkte nurodytam terminui, arba aiškindama, tikslindama konkurso sąlygas savo iniciatyva, perkančioji organizacija turi paaiškinimus, patikslinimus paskelbti CVP IS ir išsiųsti visiems tiekėjams, kurie prisijungė prie pirkimo, ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Į laiku gautą tiekėjo prašymą paaiškinti konkurso sąlygas perkančioji organizacija atsako ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos. Perkančioji organizacija, atsakydama tiekėjui, kartu siunčia paaiškinimus ir visiems kitiems tiekėjams, kurie prisijungė prie pirkimo, bet nenurodo, kuris tiekėjas pateikė prašymą paaiškinti konkurso sąlygas.

38. Perkančioji organizacija, paaiškindama ar patikslindama pirkimo dokumentus, privalo užtikrinti tiekėjų anonimiškumą, t. y. privalo užtikrinti, kad tiekėjas nesužinotų kitų tiekėjų, dalyvaujančių pirkimo procedūrose, pavadinimų ir kitus rekvizitus.

39. Perkančioji organizacija nerengs susitikimų su tiekėjais dėl pirkimo dokumentų paaiškinimų.

40. Bet kokia informacija, konkurso sąlygų paaiškinimai, pranešimai ar kitas perkančiosios organizacijos ir tiekėjo susirašinėjimas yra vykdomas šiame punkte nurodytu adresu paštu, elektroniniu paštu. Perkančiosios organizacijos kontaktiniai asmenys su tiekėjais: Indrė Bručienė, Universiteto g. 8a, LT-

53341 Akademija, Kauno r., tel. (8-37) 788124, el.p. indre.bruciene@gmail.com, dėl techninės specifikacijos Antanas Sederevičius, tel. (8-37) 361912.

41. Tuo atveju, kai tikslinama paskelbta informacija, perkančioji organizacija atitinkamai patikslina skelbimą apie pirkimą ir prireikus pratęsia pasiūlymų pateikimo terminą protingumo kriterijų atitinkančiam terminui, per kurį tiekėjai, rengdami pasiūlymus, galėtų atsižvelgti į patikslinimus. Jeigu perkančioji organizacija konkurso sąlygas paaiškina (patikslina) ir negali konkurso sąlygų paaiškinimų (patikslinimų) ar susitikimo protokolų išrašų (jeigu susitikimai įvyks) pateikti taip, kad visi kandidatai juos gautų ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, perkelia pasiūlymų pateikimo terminą laikui, per kurį tiekėjai, rengdami pirkimo pasiūlymus, galėtų atsižvelgti į šiuos paaiškinimus (patikslinimus) ar susitikimų protokolų išrašus. Apie pasiūlymų pateikimo termino pratęsimą pranešama patikslinant skelbimą. Pranešimai apie pasiūlymų pateikimo termino nukėlimą taip pat paskelbiami CVP IS ir išsiunčiami suinteresuotiems tiekėjams, jeigu tokie yra žinomi perkančiajai organizacijai.

VIII. VOKŲ SU PASIŪLYMAIS ATPLĖŠIMO PROCEDŪROS

42. Vokai su pasiūlymais bus atplėšiami Komisijos posėdyje **2013 m. gruodžio 06 d. 10 val. 00 min.**, kuris įvyks adresu: Asociacija „Slėnis Nemunas“, Universiteto g. 8a, Mokslo kavinė, LT-53341 Akademija, Kauno r.

43. Vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūroje turi teisę dalyvauti visi pasiūlymus pateikę tiekėjai arba jų įgalioti atstovai, taip pat viešuosius pirkimus kontroliuojančių institucijų atstovai. Tiekėjo įgaliotas atstovas, pageidaujantis dalyvauti vokų atplėšimo procedūroje, Komisijos posėdžio pirmininkui pateikia Tiekėjo vadovo ar jo įgalioto asmens pasirašytą įgaliojimą atstovauti Tiekėjo interesus vokų atplėšimo procedūros metu ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Toks įgaliojimas turi būti pateiktas prieš prasidedant vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūrai – priešingu atveju Tiekėjo atstovui dalyvauti vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūroje nėra leidžiama. Vokai atplėšiami ir tuo atveju, jei į vokų atplėšimo posėdį neatvyksta pasiūlymus pateikę tiekėjai arba jų įgalioti atstovai.

44. Tiekėjams arba jų įgaliotiems atstovams rekomenduojama turėti įgaliojimą pasirašyti pasiūlymą bei priemonės pasiūlymo susiuvimo trūkumams pašalinti, nes vokų su pasiūlymais atplėšimo metu jiems bus suteikta galimybė viešai ištaisyti Komisijos pastebėtus pasiūlymų susiuvimo ar įforminimo trūkumus, kuriuos įmanoma ištaisyti posėdžio metu.

45. Vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūroje dalyvaujantiems tiekėjams ar jų įgaliotiems atstovams skelbiamas pasiūlymą pateikusių tiekėjo pavadinimas, pasiūlyme nurodyta kaina ir ar pasiūlymas įformintas teisingai: ar pateiktas pasiūlymas yra susiūtas, sunumeruotas ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtintas tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu, ar nurodytas įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos bei pasiūlymą sudarančių lapų skaičius. Tuo atveju, kai pasiūlyme nurodyta kaina, išreikšta skaičiais, neatitinka kainos, nurodytos žodžiais, teisinga laikoma kaina, nurodyta žodžiais. Ši informacija pateikiama ir posėdyje nedalyvavusiems, tačiau pageidavimą gauti informaciją raštu pareiškusiems, pasiūlymą pateikusiems tiekėjams.

46. Kiekvienas vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūroje dalyvaujantis tiekėjas ar jo įgaliotas atstovas turi teisę asmeniškai susipažinti su viešai perskaityta informacija, tačiau supažindindama su šia informacija perkančioji organizacija negali atskleisti tiekėjo pasiūlyme esančios konfidencialios informacijos.

47. Tolesnes pasiūlymų nagrinėjimo, vertinimo ir palyginimo procedūras atlieka Komisija, tiekėjams ar jų įgaliotiems atstovams nedalyvaujant.

IX. PASIŪLYMŲ NAGRINĖJIMAS IR PASIŪLYMŲ ATMETIMO PRIEŽASTYS

48. Komisija tikrina tiekėjų pasiūlymuose pateiktų kvalifikacijos duomenų atitiktį konkurso sąlygose nustatytiems minimaliems kvalifikacijos reikalavimams. Jeigu Komisija nustato, kad tiekėjo pateikti kvalifikacijos duomenys yra neišsamūs arba netikslūs, ji privalo raštu prašyti tiekėjo juos papildyti arba

paaikinti per perkančiosios organizacijos nurodytą terminą. Jeigu perkančiosios organizacijos prašymu tiekėjas nepatikslo pateiktų netikslių ir neišsamų duomenų apie savo kvalifikaciją, perkančioji organizacija atmeta tokį pasiūlymą.

49. Komisija priima sprendimą dėl kiekvieno pasiūlymą pateikusių tiekėjų minimalių kvalifikacijos duomenų atitikties konkurso sąlygose nustatytiems reikalavimams ir kiekvienam iš jų raštu praneša apie šio patikrinimo rezultatus. Teisę dalyvauti tolesnėse pirkimo procedūrose turi tik tie tiekėjai, kurių kvalifikacijos duomenys atitinka perkančiosios organizacijos keliamus reikalavimus.

50. Iškilus klausimams dėl pasiūlymų turinio ir Komisijai raštu paprašius, tiekėjai privalo per Komisijos nurodytą terminą pateikti raštu papildomus paaikškinimus nekeisdami pasiūlymo esmės.

51. Jeigu pateiktame pasiūlyme Komisija randa pasiūlyme nurodytos kainos apskaičiavimo klaidų, ji privalo raštu paprašyti tiekėjų per jos nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdžio metu paskelbtos kainos. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, tiekėjas neturi teisės atsakyti kainos sudedamųjų dalių arba papildyti kainą naujomis dalimis.

52. Kai pateiktame pasiūlyme nurodoma neįprastai maža kaina, Komisija raštu kreipiasi į pasiūlymo tiekėją, prašydama per Komisijos nurodytą terminą pateikti neįprastai mažos pasiūlymo kainos pagrindimą, įskaitant ir detalų kainų sudėtinių dalių pagrindimą. Perkančioji organizacija turi įvertinti riziką, ar tiekėjas, kurio pasiūlyme nurodyta neįprastai maža kaina, sugebės tinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, bei užtikrinti, kad nebūtų sudaromos sąlygos konkurencijos iškraipymui. Perkančioji organizacija, vertindama, ar tiekėjo pateiktame pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža, palygina tiekėjo pasiūlyme nurodytą kainą su rinkoje esančiomis analogiško pirkimo objekto kainomis bei su kitų tiekėjų pasiūlymuose nurodytomis kainomis. *Perkančioji organizacija, vadovaujasi Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2009 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 1S-96 (Žin., 2009, Nr. 119-5131) patvirtintu Pasiūlyme nurodytos prekių, paslaugų ar darbų neįprastai mažos kainos apibrėžimu, o aiškindamasi, ar tiekėjo pasiūlyme nurodyta prekių, paslaugų ar darbų neįprastai maža kaina yra pagrįsta, - Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2009 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 1S-122 (Žin., 2009, Nr. 136-5965) patvirtintomis Pasiūlyme nurodytos prekių, paslaugų ar darbų neįprastai mažos kainos pagrindimo rekomendacijomis.* Jei tiekėjas kainos nepagrindžia, jo pasiūlymas atmetamas. Apie tokio atmetimo priežastis perkančioji organizacija informuoja Viešųjų pirkimų tarnybą, fiksuodama pirkimo procedūros ataskaitoje.

53. Tiekėjo pateiktų kvalifikacijos duomenų patikslinimai, pasiūlymo turinio paaikškinimai, pasiūlyme nurodytų aritmetinių klaidų pataisymai, neįprastai mažos kainos pagrindimo dokumentai siunčiami perkančiajai organizacijai šių konkurso sąlygų 40 punkte nurodytu elektroniniu paštu. Susirašinėjimas vykdomas su perkančiosios organizacijos nurodytais asmenimis, įgaliojais palaikyti tiesioginį ryšį su tiekėjais.

54. Komisija atmeta pasiūlymą, jeigu:

54.1. tiekėjas neatitiko minimalių kvalifikacijos reikalavimų;

54.2. tiekėjas pasiūlyme pateikė netikslius ar neišsamius duomenis apie savo kvalifikaciją ir, perkančiajai organizacijai prašant, nepatikslo jų;

54.3. pasiūlymas neatitiko konkurso sąlygose nustatytų reikalavimų (tiekėjo pateikta techninė specifikacija neatitinka pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų), nepateikta Tiekėjo sąžiningumo deklaracija;

54.4. tiekėjas per perkančiosios organizacijos nurodytą terminą neištaisė aritmetinių klaidų ir (ar) nepaaikškino pasiūlymo;

54.5. visų tiekėjų, kurių pasiūlymai neatmesti dėl kitų priežasčių, buvo pasiūlytos per didelės, perkančiajai organizacijai nepriimtinos kainos;

54.6. buvo pasiūlyta neįprastai maža kaina ir tiekėjas Komisijos prašymu nepateikė raštiško kainos sudėtinių dalių pagrindimo arba kitaip nepagrindė neįprastai mažos kainos;

54.7. tiekėjo įgaliojimo asmens įgalinimai nepatvirtinti pridedamu įgaliojimu arba, Perkančiajai organizacijai pareikalavus, toks įgaliojimas nepateiktas, kaip tai nustatyta Sąlygų aprašo 20 punkte.

X. PASIŪLYMŲ VERTINIMAS

55. Pasiūlymuose nurodytos kainos bus vertinamos litais.

56. Perkančiosios organizacijos neatmesti pasiūlymai vertinami pagal mažiausios kainos kriterijų, litais su PVM.

XI. PASIŪLYMŲ EILĖ IR SPRENDIMAS DĖL PIRKIMO SUTARTIES SUDARYMO

57. Išnagrinėjusi, įvertinusi ir palyginusi pateiktus pasiūlymus, Komisija nustato pasiūlymų eilę. Pasiūlymai šioje eilėje surašomi kainos didėjimo tvarka. Jeigu kelių pateiktų pasiūlymų yra vienodos kainos, nustatant pasiūlymų eilę pirmesnis į šią eilę įrašomas tiekėjas, kurio vokas su pasiūlymu pateiktas anksčiausiai.

58. Laimėjusiu pasiūlymas pripažįstamas Viešųjų pirkimų įstatymo bei šių konkurso sąlygų nustatyta tvarka. Perkančioji organizacija, priėmusi sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, apie šį sprendimą nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, praneša kiekvienam pasiūlymą pateikusiam tiekėjui raštu ar per CVP IS. Tais atvejais, kai pasiūlymą pateikė tik vienas tiekėjas, pasiūlymų eilė nenustatoma ir jo pasiūlymas laikomas laimėjusiu, jeigu nebuvo atmestas pagal šių konkurso sąlygų nuostatas. Tiekėjams, kurių pasiūlymai neįrašyti į šią eilę, kartu su pranešimu apie pasiūlymų eilę pranešama ir apie jų pasiūlymų atmetimo priežastis. Jei bus nuspręsta nesudaryti pirkimo sutarties, minėtame pranešime nurodomos tokio sprendimo priežastys.

59. Perkančioji organizacija sudaryti pirkimo sutartį siūlo tam tiekėjui, kurio pasiūlymas pripažintas laimėjusiu. Pirkimo sutartis sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė atidėjimo terminas (15 (penkiolikos) dienų laikotarpis nuo pranešimo apie sprendimą sudaryti pirkimo sutartį išsiuntimo tiekėjams dienos). Atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai su vieninteliu suinteresuotu dalyviu yra sudaroma pirkimo sutartis ir nėra kitų suinteresuotų kandidatų.

60. Jeigu tiekėjas, kurio pasiūlymas pripažintas laimėjusiu, pranešimu raštu atsisako sudaryti pirkimo sutartį, iki nurodyto laiko neatvyksta sudaryti pirkimo sutarties arba jei tiekėjo pateikta šių konkurso sąlygų 24.3 punkte nurodyta Tiekėjo sąžiningumo deklaracija yra melaginga, arba atsisako pirkimo sutartį sudaryti, laikoma, kad jis atsisakė sudaryti pirkimo sutartį. Tuo atveju perkančioji organizacija siūlo sudaryti pirkimo sutartį tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal patvirtintą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį.

XII. PRETENZIJŲ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

61. Tiekėjas, kuris mano, kad perkančioji organizacija nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų ir tuo pažeidė ar pažeis jo teisėtus interesus, turi teisę iki pirkimo sutarties sudarymo pareikšti pretenziją perkančiajai organizacijai dėl perkančiosios organizacijos veiksmų ar priimtų sprendimų. Pretenzijos pateikimas yra privaloma ikiteisminė ginčo nagrinėjimo stadija.

62. Pretenzija pateikiama perkančiajai organizacijai per 15 dienų nuo perkančiosios organizacijos pranešimo raštu apie jos priimtą sprendimą išsiuntimo pasiūlymų tiekėjams dienos. Perkančioji organizacija nagrinėja tik tas tiekėjų pretenzijas, kurios gautos iki pirkimo sutarties sudarymo.

63. Perkančioji organizacija, gavusi tiekėjo pretenziją, sustabdo pirkimo procedūras, kol ši pretenzija bus išnagrinėta ir priimtas sprendimas. Pirkimo procedūros, gavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą, nestabdomos, jeigu jas sustabdžius perkančioji organizacija ar tiekėjas patirtų daug didesnių nuostolių už tuos, kuriuos galėtų patirti pretenziją pateikęs tiekėjas.

64. Perkančioji organizacija privalo išnagrinėti pretenziją ir priimti motyvuotą sprendimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pretenzijos gavimo dienos, o apie priimtą sprendimą ne vėliau kaip kitą darbo dieną pranešti pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams, taip pat juos informuoti apie anksčiau praneštų pirkimo procedūros terminų pasikeitimą.

65. Jeigu išnagrinėjus pretenziją nebuvo patenkinti tiekėjo reikalavimai ar reikalavimai buvo patenkinti tik iš dalies, ar pretenzija nebuvo išnagrinėta Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka ir terminais, tiekėjas turi teisę kreiptis į teismą.

66. Ieškinys teismui turi būti pateikiamas per 15 dienų nuo tos dienos, kurią jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie pretenzijos išnagrinėjimą perkančiojoje organizacijoje. Jei pretenzija per nustatytą terminą nebuvo išnagrinėta, tiekėjas turi teisę pateikti ieškinį teismui per 15 dienų nuo tos dienos, kurią pretenzija turėjo būti išnagrinėta ir raštu pranešti apie priimtą sprendimą pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams. Po pirkimo sutarties sudarymo, tiekėjas turi teisę nustatyta tvarka kreiptis į teismą ir pareikšti ieškinį dėl pirkimo sutarties pripažinimo negaliojančia per 6 mėnesius nuo pirkimo sutarties sudarymo dienos. Ieškiniai nagrinėjami Lietuvos Respublikos civilinio proceso (Žin., 2002, Nr. 36-1340) kodekso nustatyta tvarka. Apygardos teismai nagrinėja šias bylas kaip pirmosios instancijos teismai.

XIII. PIRKIMO SUTARTIES SĄLYGOS

67. Pirkimo sutartis negali būti sudaroma, kol nesibaigė Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyti tiekėjų pretenzijų pateikimo ir ieškinio pareiškimo terminai, išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas.

68. Laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina ir pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos negali būti keičiamos sudarant pirkimo sutartį.

69. Perkamos parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugos projektui „Pieninių ir mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“. Bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos sąlygos pateiktos paslaugų pirkimo techninėje specifikacijoje.

70. Parodomasis bandymas „Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ turi būti įvykdytas iki 2014 m. birželio 1 d., o parodomasis bandymas „Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ – iki 2015 m. gegužės 1 d. Lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugos turi būti suteiktos iki 2015 m. rugpjūčio 1 d.

71. Perkančioji organizacija už paslaugas tiekėjui apmoka ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų pagal abiejų Sutarties šalių įgaliotų asmenų pasirašytus paslaugų priėmimo – perdavimo aktus ir tiekėjo išrašytas bei perkančiosios organizacijos priimtas apmokėjimui PVM sąskaitas faktūras, jeigu yra gavus ir turi lėšų pagal 2012-12-14 sutartį su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos Nr. 1PM-PV-12-1-011898. Jeigu Perkančioji organizacija lėšas pagal minėtą sutartį gauna vėliau, tai apmoka per 5 darbo dienas po lėšų gavimo dienos.

72. Galutinis apmokėjimas turi būti padarytas iki 2015 m. rugpjūčio 30 d., bet ne vėliau nei 71 konkurso sąlygų punkte nustatytais terminais.

73. Tiekėjas laiku nepateikęs paslaugų moka perkančiajai organizacijai, jai pareikalavus, 0,05% paslaugų vertės delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną, tačiau ne daugiau kaip 5% paslaugų vertės.

74. Perkančioji organizacija, laiku nesumokėjusi už pateiktas paslaugas moka tiekėjui, jam pareikalavus, 0,05% paslaugų vertės delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną, tačiau ne daugiau kaip 5% perkamų paslaugų vertės.

75. Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sutarties pasirašymo dienos paslaugų teikėjas pateikia **Sutarties įvykdymo užtikrinimą (banko ar kredito unijos garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo liudijimą), kurio vertė - 5 proc. nuo bendros Sutarties kainos.** Sutarties įvykdymo užtikrinimas turi įsigalioti banko ar kredito unijos garantijos arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo liudijimo išdavimo dieną arba jame nurodytą vėlesnę dieną ir galioja per visą Sutarties galiojimo laikotarpį.

76. Visus ginčus ir nesutarimus, kylančius iš šios sutarties vykdymo, šalys stengiasi išspręsti derybų būdu; nesusitarus - ginčas perduodamas spręsti teismui LR įstatymais numatyta tvarka.

77. Sutartis įsigalioja nuo pasirašymo dienos ir galioja iki visiško sutarties įvykdymo.

78. Pirkimo sutarties sąlygos pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnyje nustatyti principai ir tikslai bei tokiems pirkimo sutarties sąlygų pakeitimams yra gautas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas. Pirkimo sutarties sąlygų keitimu nebus laikomas pirkimo sutarties sąlygų koregavimas joje numatytomis aplinkybėmis, jei šios aplinkybės nustatytos aiškiai ir nedviprasmiškai bei buvo pateiktos konkurso sąlygose. Tais atvejais, kai pirkimo sutarties sąlygų keitimo būtinybės nebuvo įmanoma numatyti rengiant konkurso sąlygas ir pirkimo sutarties sudarymo metu, pirkimo sutarties šalys gali keisti tik neesmines pirkimo sutarties sąlygas.

Herbas arba prekių ženklas

(Tiekėjo pavadinimas)

(Juridinio asmens teisinė forma, buveinė, kontaktinė informacija, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie tiekėją, pavadinimas, juridinio asmens kodas, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas, jei juridinis asmuo yra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas)

ASOCIACIJA „SLĖNIS NEMUNAS“

(Adresatas (perkančioji organizacija))

PASIŪLYMAS

PARODOMŲJŲ BANDYMŲ ĮRENGIMO, VYKDYMO, PRIEŽIŪROS, LAUKO DIENŲ IR SEMINARŲ ORGANIZAVIMO, INFORMACINIŲ STRAIPSNIŲ IR INFORMACINIŲ LAPELIŲ PARENGIMO IR LEIDYBOS PASLAUGŲ PIRKIMUI

Nr. _____

(data)

(sudarymo vieta)

Tiekėjo (teikėjo) pavadinimas <i>/Jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė, surašomi visų dalyvių pavadinimai/</i>	
Tiekėjo (teikėjo) adresas <i>/Jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė, surašomi visi dalyvių adresai/</i>	
Už pasiūlymą atsakingo asmens vardas, pavardė	
Telefono numeris	
Fakso numeris	
El. pašto adresas	

Šiuo pasiūlymu pažymime, kad sutinkame su visomis pirkimo sąlygomis, nustatytomis:

- 1) supaprastinto atviro konkurso skelbime, paskelbtame Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;
- 2) kituose pirkimo dokumentuose (jų paaškinimuose, papildymuose ir prieduose).

Taip pat patvirtiname, kad visa mūsų pasiūlyme pateikta informacija yra teisinga ir, kad mes nenuslėpėme jokios informacijos, kurią buvo prašoma pateikti pirkimo dokumentuose. Taip pat patvirtiname, kad nedalyvavome rengiant pirkimo dokumentus, o taip pat nesame susiję su jokia kita šiame konkurse dalyvaujančia įmone ar kita suinteresuota šalimi.

Suprantame, kad išaiškėjus aukščiau nurodytoms aplinkybėms būsime pašalinti iš šio konkurso ir mūsų pateiktas pasiūlymas bus atmetas.

Mes siūlome šias paslaugas:

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Paslaugų skaičius, vnt.	Paslaugos kaina, Lt/1 vnt, (be PVM)	Paslaugos kaina, Lt/1 vnt, (su PVM)	Bendra suma, Lt (be PVM)	Bendra suma, Lt (su PVM)
1.	Parodomųjų bandymų įrengimas, vykdymas ir priežiūra	2				
2.	Lauko dienų organizavimas	8				
3.	Seminarų organizavimas	8				
4.	Informacinių straipsnių parengimas ir leidyba	6				
5.	Informacinių lapelių parengimas ir leidyba	6				
IŠ VISO (bendra pasiūlymo kaina, Lt)						

Bendra pasiūlymo kaina su PVM _____ Lt.

(nurodoma suma skaičiais ir žodžiais)

Į šią sumą įeina visos išlaidos ir visi mokesčiai, taip pat ir PVM, kuris sudaro _____ Lt.

(nurodoma suma skaičiais ir žodžiais)

Tais atvejais, kai pagal galiojančius teisės aktus tiekėjui (teikėjui) nereikia mokėti PVM, jis nerašomas ir nurodoma priežastis, dėl kurių PVM nemokamas:

Siūloma paslauga visiškai atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus reikalavimus ir jų savybes.

Vykdam sutartį pasitelksime šiuos subteikėjus (pildyti tuomet, jei sutarties vykdymui bus pasitelkti subteikėjai):

Eil. Nr.	Subteikėjo (subteikėjo) pavadinimas

Kartu su pasiūlymu pateikiami šie dokumentai:

Eil. Nr.	Pateiktų dokumentų pavadinimas	Dokumento puslapių skaičius

Šiame pasiūlyme yra pateikta ir konfidenciali informacija (Pildyti tuomet, jei bus pateikta konfidenciali informacija. Teikėjas negali nurodyti, kad konfidencialus yra pasiūlymo įkainis arba visas pasiūlymas):

Eil.Nr.	Pateikto dokumento pavadinimas

Pasiūlymas galioja iki

(Teikėjo arba jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 4-706

(Tiekėjo pavadinimas)

**TIEKĖJO (JURIDINIO ASMENS, KITOS ORGANIZACIJOS AR JO (JOS) PADALINIO) SAŽNINGUMO
DEKLARACIJA**

(Data, numeris)

(Vieta)

Aš,

(tiekėjo vadovo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė)

vadovaujantis (atstovaujantis)

(tiekėjo pavadinimas)

(toliau – ūkio subjektas), kuris (-i) dalyvauja perkančiosios organizacijos atliekamame viešajame pirkime, tvirtinu, kad mano vadovaujamas (atstovaujamas) ūkio subjektas:

1. nedavė ir neketina duoti perkančiosios organizacijos Viešojo pirkimo komisijos nariams, ekspertams, perkančiosios organizacijos (įgaliotosios organizacijos) vadovams, valstybės tarnautojams (darbuotojams) ar kitų tiekėjų atstovams pinigų, dovanų, nesuteikė ir neketina suteikti jokių paslaugų ar kitokio atlygio už sudarytas ar nesudarytas sąlygas, susijusias su palankiais veiksmais laimėti viešąjį pirkimą;

2. nedalyvauja Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 30-856) 5 straipsnyje nurodytuose draudžiamuose susitarimuose ir susitarimuose, pažeidžiančiuose Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102) 3 straipsnyje ar Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo (Žin., 2011, Nr. 85-4135) 6 straipsnyje nurodytus principus;

3. šiame viešajame pirkime veikia nepriklausomai ir jeigu vienas ar keli ūkio subjektai, su kuriais mano vadovaujamas (atstovaujamas) ūkio subjektas yra susijęs Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatytais būdais, dalyvauja tame pačiame viešajame pirkime ir pateikia savarankišką (-us) pasiūlymą (-us), jie laikytini mano vadovaujamo (atstovaujamo) ūkio subjekto konkurentais;

4. perkančiosios organizacijos prašymu per jos nustatytą terminą pateiks ūkio subjektų, su kuriais mano vadovaujamas (atstovaujamas) ūkio subjektas yra susijęs Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatytais būdais, sąrašą.

Man žinoma, kad jeigu mano pateikta deklaracija yra melaginga, mano vadovaujamas (atstovaujamas) ūkio subjektas atsakys įstatymų nustatyta tvarka.

(Deklaraciją teikiančio asmens pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Teikdami Tiekėjo sąžiningumo deklaraciją įsitikinkite, kad teikiate aktualios redakcijos formą (aktualią formą galima rasti Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainės www.vpt.lt skyriaus „Teisinė informacija“ dalyje „Dokumentų formos“). Tiekėjo sąžiningumo deklaracijos forma negali būti keičiama. Jeigu viešajame pirkime dalyvauja ūkio subjektų grupė, deklaraciją pildo kiekvienas ūkio subjektas atskirai.

(Tiekėjo vardas, pavardė)

TIEKĖJO (FIZINIO ASMENS) SAŽININGUMO DEKLARACIJA

(Data)

(Vieta)

Aš, _____ ,
(tiekėjo vardas, pavardė)

dalyvaujantis perkančiosios organizacijos atliekamame viešajame pirkime, tvirtinu, kad:

1. nedaviau ir neketinu duoti perkančiosios organizacijos Viešojo pirkimo komisijos nariams, ekspertams, perkančiosios organizacijos (įgaliotosios organizacijos) vadovams, valstybės tarnautojams (darbuotojams) ar kitų tiekėjų atstovams pinigų, dovanų, nesuteikiau ir neketinu suteikti jokių paslaugų ar kitokio atlygio už sudarytas ar nesudarytas sąlygas, susijusias su palankiais veiksmais laimėti viešąjį pirkimą;

2. nedalyvauju Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 30-856) 5 straipsnyje nurodytuose draudžiamuose susitarimuose ir susitarimuose, pažeidžiančiuose Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102) 3 straipsnyje ar Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo (Žin., 2011, Nr. 85-4135) 6 straipsnyje nurodytus principus;

3. šiame viešajame pirkime veikiu nepriklausomai ir jeigu vienas ar keli ūkio subjektai, su kuriais esu susijęs Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatytais būdais, dalyvauja tame pačiame viešajame pirkime ir pateikia savarankišką (-us) pasiūlymą (-us), jie laikytini mano konkurentais;

4. perkančiosios organizacijos prašymu per jos nustatytą terminą pateiksiu ūkio subjektų, su kuriais esu susijęs Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatytais būdais, sąrašą.

Man žinoma, kad jeigu mano pateikta deklaracija yra melaginga, aš atsakysiu įstatymų nustatyta tvarka.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Teikdami Tiekėjo sąžiningumo deklaraciją įsitikinkite, kad teikiate aktualios redakcijos formą (aktualią formą galima rasti Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainės www.vpt.lt skyriaus „Teisinė informacija“ dalyje „Dokumentų formos“). Tiekėjo sąžiningumo deklaracijos forma negali būti keičiama. Jeigu viešajame pirkime dalyvauja ūkio subjektų grupė, deklaraciją pildo kiekvienas ūkio subjektas atskirai.

Herbas arba prekių ženklas

(Tiekėjo pavadinimas)

(Juridinio asmens teisinė forma, buveinė, kontaktinė informacija, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie tiekėją, pavadinimas, juridinio asmens kodas, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas, jei juridinis asmuo yra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas)

(Adresatas (perkančioji organizacija))

TIEKĖJO DEKLARACIJA

_____ Nr. _____

(Data)

(Sudarymo vieta)

1. Aš, _____,
(Tiekėjo vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas, vardas ir pavardė)
tvirtinu, kad mano vadovaujamas (-a) (atstovaujamas (-a)) _____,
(Tiekėjo pavadinimas)

dalyvaujantis (-i) _____
(Perkančiosios organizacijos pavadinimas)

atliekamame _____
(Pirkimo objekto pavadinimas, pirkimo numeris, pirkimo būdas)

_____ ,
skelbtame _____ ,

(Leidinio pavadinimas, kuriame paskelbtas skelbimas apie pirkimą, data ir numeris)

nėra su kreditoriais sudaręs taikos sutarties, sustabdęs ar apribojęs savo veiklos, nesiekia priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais, taip pat nėra padaręs rimto profesinio pažeidimo (konkurencijos, darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos teisės aktų pažeidimo), už kurį tiekėjui (fiziniam asmeniui) yra paskirta administracinė nuobauda arba tiekėjui (juridiniam asmeniui) – ekonominė sankcija, nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai, o už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą tiekėjui, kuris yra juridinis asmuo, yra paskirta ekonominė sankcija, kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip trys metai.

2. Man žinoma, kad, jeigu mano pateikta deklaracija yra melaginga, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 39 straipsnio 2 dalies 1 punktu (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102; 2008, Nr. 81-3179) pateiktas pasiūlymas bus atmestas.

3. Tiekėjas už deklaracijoje pateiktos informacijos teisingumą atsako įstatymų nustatyta tvarka.

4. Jeigu viešajame pirkime dalyvauja ūkio subjektų grupė, deklaraciją pildo kiekvienas ūkio subjektas.

(Deklaraciją sudariusio asmens pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

Perkamos parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos paslaugos Projektui „Pieninių ir mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ (paramos sutarties Nr. 1PM-PV-12-1-011898).

- **I. Bendrieji parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo, informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos reikalavimai:**

1 lentelė. Paslaugų specifikacija

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Paslaugų skaičius, vnt.	Dalyvių skaičius
1.	<u>Parodomųjų bandymų įrengimas, vykdymas ir priežiūra:</u>		-
1.1.	„Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“;	1	
1.2.	„Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“.	1	
2.	Lauko dienų organizavimas	8	144
3.	Seminarų organizavimas	8	204
4.	Informacinių straipsnių parengimas ir leidyba	6	-
5.	Informacinių lapelių parengimas ir leidyba	6	-

Paslaugų tiekėjas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti įgijęs teisę užsiimti suaugusiųjų neformaliojo švietimu.

1. Bendrieji parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo ir priežiūros reikalavimai:

1.1. Tiekėjas turi įrengti, vykdyti ir prižiūrėti 2 parodomuosius bandymus ūkininkų ar žemės ūkio įmonių galvijų bandose. Pirmas bandymas („Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“) turi būti įgyvendinamas keturiose pieninių galvijų, antras („Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“) – keturiose

mėsinių galvijų bandose. Parodomieji bandymai turi būti įgyvendinami skirtinguose Lietuvos regionuose. Atrenkant ūkius prioritetas turi būti taikomas ūkiams, vykdančioms veislininkystės apskaitą ir gyvulių produktyvumo kontrolę, taip pat 2 ūkiai privalo turėti Žaliąjį diplomą.

1.2. Tiekėjas privalo inicijuoti 8 trišalių sutarčių pasirašymą dėl parodomąjo bandymo įrengimo, vykdymo ir priežiūros tarp Asociacijos „Slėnis NEMUNAS“, konsultavimo institucijos ir ūkio subjektų.

1.3. Tiekėjas turi įrengti, vykdyti ir aptarnauti parodomąjį bandymą pagal parodomųjų bandymų metodiką, bei atsižvelgdamas į metodikos autoriaus nurodymus. Parodomųjų bandymų metodikos kopiją Perkančioji organizacija perduoda Tiekėjui pasirašant sutartį dėl paslaugų teikimo.

1.4. Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę nustatyti parodomąjo bandymo vykdymo laiką. Tiekėjas turi parengti ir su Perkančiąja organizacija suderinti parodomąjo bandymo įrengimo, vykdymo ir priežiūros darbų grafiką ne vėliau kaip 10 dienų iki parodomąjo bandymo pradžios.

1.5. Parodomasis bandymas „Pieninių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ turi būti įvykdytas iki 2014 m. birželio 1 d., parodomasis bandymas „Mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją“ – iki 2015 m. gegužės 1 d. Esant nenumatytoms aplinkybėms, parodomųjų bandymų įvykdymo terminas, šalims raštiškai sutarus, gali būti pratęsimas.

1.6. Tiekėjas privalo nuolat informuoti Perkančiąją organizaciją apie parodomųjų bandymų vykdymo eigą, gaunamus rezultatus. Perkančiosios organizacijos atstovams arba metodikos autoriui turi būti sudarytos sąlygos stebėti, kad bandymai vyktų pagal planą.

1.7. Tiekėjas privalo sudaryti sąlygas ir bet kuriuo metu leisti metodikos autoriui, Perkančiosios organizacijos, Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM, ES ir Lietuvos kontroliuojančių institucijų įgaliotiesiems asmenims kontroliuoti kaip vykdomas parodomasis bandymas, susipažinti su tarpine ir galutine bandymo dokumentacija ir rezultatais.

2. Bendrieji lauko dienų ir seminarų teikimo reikalavimai:

2.1. Ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio 15 dienos parengti ir su Perkančiąja organizacija suderinti kitą mėnesį organizuojamų lauko dienų ir seminarų organizavimo tvarkaraštį (išsamią informaciją apie numatomą organizuoti kiekvieną lauko dienos, seminaro vykdymo vietą, nurodant įstaigos pavadinimą, datą, adresą, dalyvių skaičių, vykdymo trukmę, lektorius, asmenis, atsakingus už lauko dienų ir seminarų organizavimą, nurodant vardus ir pavardes, bei atsakingų asmenų telefonų numerius).

2.2. Informuoti Perkančiąją organizaciją apie visus nukrypimus nuo suderinto tvarkaraščio ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki lauko dienų ir seminarų vykdymo datos.

2.3. Surinkti lauko dienų ir seminarų dalyvių grupes.

2.3.1. 6 lauko dienos ir 6 seminarai turi būti skirti galutiniams naudos gavėjams. Galutiniai naudos gavėjai (lauko dienų ir seminarų dalyviai) – ūkininkai, jų partneriai, ūkio darbuotojai ir kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ir miškų ūkio veikla, įregistravę žemės ūkio ar miškų valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre (ūkio darbuotojai, valdos partneriai arba valdos nariai, dalyvaujantys seminaruose, lauko dienose, dalyvių registracijos lape nurodo ūkio, kuriame dirba, valdos registracijos numerį ir/arba asmens kodą), iš kurių ne mažiau 20 % po susipažinimo su parodomąjo bandymo rezultatais ketintų pradėti gerinti savo bandų

veislinę vertę taikydami genomine selekcija, arba atskirus parodomą bandymo technologinio proceso fragmentus.

2.3.2. Bendras lauko dienų galutinių naudos gavėjų skaičius turi būti ne mažesnis nei 120.

2.3.3. Bendras seminarų galutinių naudos gavėjų skaičius turi būti ne mažesnis nei 180.

2.3.4. 2 lauko dienos ir 2 seminarai turi būti skirti žemės ūkio konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas. **Ir šiose lauko dienose, ir šiuose seminaruose bendras konsultantų, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojų skaičius turi būti ne mažesnis kaip 24.**

2.3.5. Rekomenduojamas minimalus dalyvių skaičius grupėje - 12 asmenų.

2.3.6. Tą patį asmenį, dalyvavusį lauko dienoje ar seminare, prie galutinių naudos gavėjų galima priskirti tik 1 kartą, t. y. arba prie lauko dienos, arba prie seminaro galutinių naudos gavėjų sąrašo.

2.4. Lauko dienos trukmė – ne mažiau kaip 4, seminaro – ne mažiau kaip 5 akademinės valandos.

2.5. Lauko dienų ir seminarų vykdymo vietose turi būti aiškios informacinės nuorodos, skelbimai ir t. t. apie lauko dienų ir seminarų organizavimo laiką, vietą ir kitą aktualią informaciją.

2.6. Tiekėjas turi parinkti lauko dienų ir seminarų organizavimo patalpas:

2.6.1. patalpose, kur vyks seminarai, turi būti užtektinai vietos seminaro dalyviams;

2.6.2. patalpa turi būti aprūpinta organizacine ir demonstracine technika, leidžiančia demonstruoti vaizdinę medžiagą iš skaitmeninės laikmenos;

2.6.3. patalpoje turi būti užtikrintas užsiėmimų vedimui tinkamas apšvietimas, baldų ir technikos išdėstymas;

2.6.4. patalpos turi būti parengtos renginiui ne vėliau kaip iki 1 val. iki pradžios.

2.7. Renginių (lauko dienų ir seminarų) metu turi būti numatyta kavos pertrauka, kurios metu pasiūlyta kava/arbatos, sausainių, ar sumuštinių.

2.8. Tiekėjas turi aprūpinti dalyvius dalykine metodine medžiaga, kurią paruošia lektoriai, rašymo priemonėmis, popieriumi užrašams. Tiekėjas privalo išduoti pažymėjimus seminarus ir lauko dienas išklausiusiems dalyviams.

2.9. Lauko dienose ir seminaruose parodomųjų bandymų rezultatus (mokymo forma - remiantis parodomųjų bandymų metodine medžiaga), inovacinę praktiką bei naujoves turi pristatyti lektorius (-iai), turintis mokslinio/konsultacinio darbo patirtį su vykdomu bandymu susijusioje srityje.

2.10. Lauko dienų ir seminarų dalyviai turi užsiregistruoti dalyvių sąrašė, užpildyti apklausos anketas, kurių formos nurodytos Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos srities „Žemės ir miškų ūkio

veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“ įgyvendinimo taisyklių 3 ir 4 prieduose.

2.11. Tiekėjas turi pateikti Perkančiajai organizacijai renginių programas, užpildytus dalyvių sąrašus ir apklausos anketas.

2.12. Tiekėjas turi lauko dienų ir seminarų organizavimui paskirti administratorių, kuris užtikrintų seminarų patalpų tinkamą paruošimą, sukviestų ir suregistruotų seminarų, lauko dienų dalyvius, aprūpintų juos dalykine metodine medžiaga, rašymo priemonėmis, popieriumi, supažindintų su darbotvarke.

2.13. Tiekėjas turi užtikrinti, kad mokymų organizavimo vietose būtų vykdomas projekto viešinimas pagal Perkančiosios organizacijos pateiktą informaciją ir reikalavimus.

3. Informacinių straipsnių ir informacinių lapelių parengimo ir leidybos reikalavimai

3.1. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu turi būti parašyti 6 informaciniai straipsniai, kurie turi būti paskelbti respublikinėje spaudoje Tiekėjo lėšomis.

3.2. Informacinis straipsnis turi būti A4 formato, o spaudos ženklų kiekis ne mažesnis kaip 1700.

3.3. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu turi būti parašyti ir išleisti 6 informaciniai lapeliai. Informacinis lapelis turi būti A5 formato.

3.4. Informaciniuose straipsniuose ir informaciniuose lapeliuose privaloma nurodyti iš kokių lėšų Perkančioji organizacija vykdo Projektą. Pirmuosiuose straipsniuose ir lapeliuose turi būti nurodomi Projekto tikslai ir uždaviniai, aprašyta, kokių laukiama rezultatų. Kituose informaciniuose straipsniuose ir informaciniuose lapeliuose turi būti nurodoma, kur yra vykdomi parodomieji bandymai, parodomųjų bandymų tikslai, kokios technologinės inovacijos demonstruojamos bandymų metu, informaciniuose lapeliuose – kiek apmokyta dalyvių lauko dienų ir seminarų metu ir t. t.

3.5. Informaciniuose straipsniuose ir informaciniuose lapeliuose būtina Projektą finansuojančios ir vykdančių institucijų atributika, vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programa ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis.

• II. Specialieji parodomųjų bandymų įrengimo, vykdymo, priežiūros, lauko dienų ir seminarų organizavimo paslaugų teikimo reikalavimai:

1. Specialieji parodomųjų bandymo įrengimo, vykdymo ir priežiūros reikalavimai

1.1. Parodomųjų bandymų tikslai ir uždaviniai

1. Supažindinti žemės ūkio bendrovių vadovus, darbuotojus ir ūkininkus su pieninės ir mėsinės krypties veislinių galvijų genomine selekcija.
2. Paskatinti žemės ūkio bendroves ir ūkininkus pradėti vykdyti veislinių gyvulių atranką ir paranką pagal genominius profilius.

3. Genominės selekcijos pagalba spartinti pieninių ir mėsinių galvijų selekciją Lietuvoje, didinti gyvulių produktyvumą, gerinti produkcijos kokybę bei stiprinti gyvulių sveikatingumą.
4. Vykdyti naujausių molekulinė ir genetinių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos pieninės ir mėsinės gyvulininkystės ūkiuose, siekiant padidinti auginamų gyvulių veislinę vertę.

1.2. Parodomojo bandymo priemonės

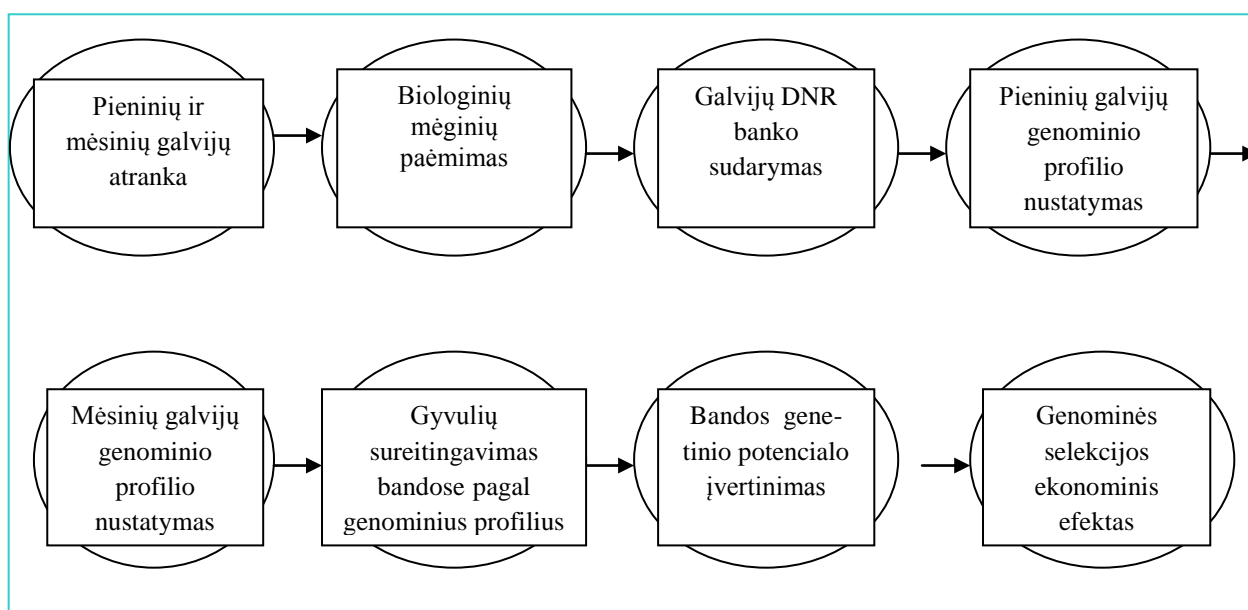
Laboratorinė įranga:

- DNR amplifikatorius,
- mini centrifūga,
- šaldoma centrifūga,
- vorteksai,
- horizontalios elektroforezės aparatas agarozės geliui,
- DNR analizatorius,
- tikro laiko amplifikatorius,
- BioRad gelių videodokumentavimo sistema,
- Biolar -70°C šaldiklis,
- laminaras,
- traukos spinta,
- termostatas,
- Idex Vet Test biocheminis kraujo analizatorius,
- Mindray kraujo morfologinis analizatorius.

Kompiuterinė programa: Igenity Software.

Demonstracinė įranga: nešiojamas kompiuteris, multimedia, ekranas, stacionarus ir nešiojami stendai.

1.4. Parodomojo bandymo dalys

1. Pieninių ir mėsinių galvijų bandų atranka parodomiesiems bandymams.

1A							
2A							
20A.....							
21B.....							
41C.....							
61 ..80 D							

3 lentelė. Atrinktų gyvulių kilmės duomenų suvestinė (80 galvijų)

Tiriamo gyvulio individualus numeris*	Tiriamo gyvulio ID	Motinos ID	Produktyvumo duomenys	Tėvo ID	Dukterų produktyvumo duomenys
1				
2				
3.....				
80				

1.4.3. Biologinių mėginių paėmimas tyrimams

Kraujas morfologiniams tyrimams turi būti imamas aseptinėmis sąlygomis iš *v. cephalica* į 5 ml vakuuminius mėgintuvėlius (Vacutainer) su K2EDTA konservantu. Kraujas iki tyrimo turi būti laikomas ne aukštesnėje kaip +38⁰ C ir ne žemesnėje kaip +4⁰ C temperatūroje. Laikas nuo kraujo paėmimo iki tyrimo pradžios negali viršyti 12 val.

Kraujas biocheminiams tyrimams imamas aseptinėmis sąlygomis iš *v. cephalica* į vakuuminčius mėgintuvėlius (Vacutainer) – su natrio heparinu. Kraujas iki tyrimo buvo laikomas ne aukštesnėje kaip +38⁰ C ir ne žemesnėje kaip +4⁰ C temperatūroje. Laikas nuo kraujo paėmimo iki tyrimo pradžios negali viršyti 12 val.

Kraujas genetiniams tyrimams turi būti imamas aseptinėmis sąlygomis iš *v. cephalica* į vakuuminčius mėgintuvėlius (Vacutainer) – su K2EDTA konservantu. Kraujas iki tyrimo gali būti laikomas +4⁰ C temperatūroje iki 7 parų, o jei mėginys tyrimui pristatomas vėliau, mėginį reikia laikyti - 20⁰ C.

Plaukai genetiniams tyrimams (su svogūnėliais) pešami gyvuliui iš uodegos, 10 – 20 vnt., dedami į vienkartinius polietileno maišelius ir suženklinami.

1.4.4. Sveikatingumo tyrimų atlikimas

Kiekvienam galvijui turi būti atliktas morfologinis ir biocheminis kraujo tyrimas sveikatingumui įvertinti. Morfologinio kraujo tyrimo metu kiekvienam gyvuliui nustatoma 15 parametrų.

4 lentelė. Kraujo morfologinių tyrimų rezultatai (80 galvijų)

Morfologiniai kraujo parametrai	Normos	Galvijai 1A	Galvijai 2A	Galvijai 3A	Galvijai 80D
Leukocitai	5,0-16,0X10 ⁹ /l				
Limfocitai	1,5-9,0 X10 ⁹ /l				
Monocitai	0.3-1,6 X10 ⁹ /l				

Granulocitai	2,3-9,1 X10 ⁹ /l				
Eritrocitai	5,0-10,1X10 ¹² /l				
Hemaglobinas	90-139 g/l				
Hematokritas	28-46%				
Vidutinis eritrocito tūris	38,0-53,0 fL				
Vidutinis hemaglobino kiekis eritrocite	13,0-19,0 pg				
Vidutinė hemaglobino koncentracija eritrocite	300-370 g/l				
Eritrocitų pasiskirstymas pagal dydį	14,0-19,0%				
Trombocitai	120-600X10 ⁹ /l				
Vidutinis trombocitų tūris	5,0-9,0 fL				
Trombocitų pasiskirstymas pagal dydį					
Trombokritas					

Biocheminio kraujo tyrimo metu kiekvienam gyvuliui nustatoma 13 parametrų - ALB (albuminas), ALKP (alkalino fosfatazė), ALT (alanino aminotransferazė), AMYL (amilazė), BUN (šlapalas), Ca (kalcis), CHOL (cholesterolis), CREA (kreatininas), GLOB (globulinas), GLU (gliukozė), PHOS (neorganiniai fosfatai), TBIL (bendras bilirubinas), TP (bendras baltymas).

5 lentelė. Kraujo biocheminių tyrimų rezultatai (80 galvijų)

Kraujo biocheminiai parametrai	Min	Max	Galvijai 1A	Galvijai 2A	Galvijai 3A.....	Galvijai 80D
ALB (albuminas), g/dL	2,5	3,5				
ALKP (alkalino fosfatazė), U/L	28	233				
ALT (alanino aminotransferazė)	16	52				

AMYL (amilazė), U/L	0	34				
BUN (šlapalas), mg/dL	10	25				
Ca (kalcis), mg/dL	8	12				
CHOL (cholesterolis), mg/dL	45	200				
CREA (kreatininas), mg/dL	0,5	1,6				
GLOB (globulinas), g/dL	3,0	4,9				
GLU (gliukozė),mg/dL	56	88				
PHOS (neorganiniai fosfatai), mg/dL	4,0	8,6				
TBIL (bendras bilirubinas), mg/dL	0	0,73				
TP (bendras baltymas) g/dL	6,2	8,0				

1.4.5. Galvijų produktyvumo duomenų analizė

Atrinktomis parodomajam bandymui pieninėms karvėms bus sudaryta produktyvumo, melžimo savybių ir reprodukcinių savybių duomenų bazė.

6 lentelė. Pieninių galvijų produktyvumo duomenys

Galvijo indiv. numeris	Pieno, kiekis per laktaciją (kg)	Pieno riebumas (%)	Riebalai kg	Pieno baltymingumas (%)	Pieno baltymų kiekis (kg)	Vid. pieno kiekis per parą (kg)	Bazinio pieno, kiekis per laktaciją (kg)	Vid. bazinio pieno kiekis per parą (kg)
1								
2								
3...								
80								

7 lentelė. Pieninių galvijų melžimo savybių duomenys

Galvijo indiv. numeris	Paskutinis primilžis (kg)	Paskutinis pieno srauto pikas (kg/min)	Paskutinis vidutinis pieno srautas (kg/min)	Paskutinio melžimo trukmė (min.)	Somatinių ląst.sk. (tūkst./ml)
1					

2					
3...					
80					

8 lentelė. Galvijų reprodukcinių savybių (vaisingumo) duomenys

Galvijo indiv. numeris	1-mo sėklinimo amžius	Nesėklinta 91 ir daugiau dienų po apsiveršiamo	Sėklinimo indeksas	Bergždu-mas (vidutinis dienų skaičius)	Abortavimas	Negyvi veršeliai	Apsigimimai	Dvyniai
1								
2								
3....								
80								

1.4.6. Galvijų DNR banko sudarymas

Kiekvienam tiriamam galvijui iš paimto biologinio mėginio bus išskirta DNR, nustatyta jos koncentracija ir švarumas, sudarytas DNR bankas ir DNR duomenų bazė. Kiekvienas DNR mėginys bus padalintas į dvi dalis, kurių viena bus naudojama tolimesniems tyrimams, o kita laikoma DNR banke. DNR banke mėginiai turi būti laikomi šaldiklyje prie – 70° C.

DNR mėginys bus naudojamas:

- Pieninių galvijų genetinių ligų profilio nustatymui.
- Mėsinių galvijų genetinių ligų profilio nustatymui.
- Pieninio galvijų genomio profilio nustatymui.
- Mėsinio galvijų genomio profilio nustatymui.

Genetinių tyrimų privalumas:

- tyrimas atliekamas vieną kartą gyvulio gyvenime.
- tyrimą galima atlikti bet kokio amžiaus, lyties ar fiziologinės būklės gyvuliams.
- tyrimo patikimumas 99,9 %.
- kompiuterizuotas rezultatų dokumentavimas.
- DNR mėginys gali būti laikomas ilgą laiką ir panaudojamas bet kuriems tyrimams vėliau, pavyzdžiui kilmės patikslinimui, identifikavimui, atsekamumui ir t.t.

9 lentelė. Galvijų DNR banko duomenys

Galvijo individualus numeris/mėginio numeris	Mėginio rūšis*	Mėginio ėmimo data	DNR skyrimo data	DNR koncentracija	Baltymų koncentracija
1					
2					
3.....					
80					

*Mėginio rūšis: kraujas (K), plaukai (P).

1.4.7. Pieninių galvijų genomio profilio nustatymas

Parodomojo bandymo genominės selekcijos diegimui pieninės krypties ūkiuose, pieniniams galvijams bus nustatomas „pieninio galvijo genomis profilis“ pagal pieningumo, pieno baltymingumo, riebumo, somatinių ląstelių kiekio, pieninės formos, vaisingumo ir produktyvaus amžiaus genetinius žymenis. Galimi papildomi genetiniai žymenys melžimosi savybėms, taip pat raguotumui/beragiškumui, kailio spalvai, sūrių produkcijai, paveldimoms recesyvinėms ligoms. Kiekvienam atrinktam gyvuliui bus atliekama virš 50 000 genomo vieno nukleotido polimorfizmų tyrimų (SNP).

Produktyvumo savybių genominiai žymenys

DNR profilis skaičiuoja pieningumo, pieno riebumo ir baltymingumo taškus panaudojant daugybinius DNR žymenis. Žymenys atpažįsta tuos pieningumo, pieno riebumo ir baltymingumo genetinius variantus, kurie nemažina vaisingumo. Šie kombinuoti rezultatai duoda geresnę informaciją apie gyvulio produktyvumo genetinį potencialą. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genominio profilio balų ir verčių lentelėje.

Somatinių ląstelių kiekio (SLK) piene genominiai žymenys

Somatinių ląstelių kiekis piene yra potencialus mastito indikatorius. Kadangi genomis profilis gali būti ištirtas bet kuriame gyvulio amžiuje, genomio profilio informacija apie somatinių ląstelių žymenį gali būti panaudota identifikuojant telyčias ir veršelius, kurie yra jautrūs mastitams, dar prieš naudojant juos produkcijos gavimui ar veisimui. Galvijas, gaunantis 10 balų už SLK, potencialiai turės didesnę somatinių ląstelių kiekį ir bus jautresnis mastitams nei galvijas, gavęs 1 balą. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama genomio profilio balų ir verčių lentelėje.

Pieninės formos genominiai žymenys

Pieninė forma apibūdina sveikatingumo rodiklius. Tyrimai rodo, kad karvės, kurios turi aukštą pieninės formos vertinimą, yra jautresnės metabolinėms, reprodukcinėms ir sąnarių bei nagų problemoms. Pieninė forma yra glaudžiai susijusi su produktyvumu amžiumi, ypač per reprodukcijos savybes. Galvijai, kurie gauna 10 balų iš pieninės formos, kaip dalies pieninio galvijo genomio profilio, turi žemą pieninės formos vertinimą. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama genomio profilio balų ir verčių lentelėje.

Reprodukcinų savybių (vaisos) genominis žymuo

Vaisingumas yra viena iš labai svarbių galvijų savybių pieninio ūkio rentabilumui. Pagal genetinį profilį galima sužinoti gyvulio vaisingumo potencialą dar prieš pradėdant jį veisti. Karvės, gavusios 10 balų genominiame profilyje, turės vaisingumo % didesnę nei karvės, gavusios 1 balą genominiame profilyje. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama genomio profilio balų ir verčių lentelėje.

Produktyvaus amžiaus genominis žymuo

Yra daug genetinių ir aplinkos veiksnių, kurie veikia karvių amžių. Du geri ilgaamžiškumo indikatoriai yra produktyvus amžius ir pieninė forma. Šių veiksnių įtaka gerai dokumentuota, bet selekcijos efektas pagerinti ilgaamžiškumą buvo mažas dėl daugelio priežasčių. Pirmiausia todėl, kad šį požymį galima įvertinti tik vėlai gyvulio gyvenime, tradicinė selekcija žemai pieninei formai

reiškė ir selekciją mažesniai pieningumui ir t.t. Produktyvaus amžiaus analizė genominiame profilyje naudoja daug genetinių žymenų, padedančių įvertinti gyvulio produktyvaus amžiaus genetinį potencialą, todėl šį požymį, naudojant genominę selekciją, galima įvertinti bet kokiam amžiuje.

Papildomi pieninio galvijų genominio profilio žymenys

Melžimo savybių genominis žymuo

Melžimo savybės apima tokius požymius kaip melžimo greitis, aukščiausia pieno tekėjimo srovė, melžimo trukmė. Melžimo greitis - tai karvės reakcija į melžimo procesą, jis yra nusakomas pieno kiekiu, kuris yra išmelžiamas per tam tikrą laiko tarpą (kg/min.). Aukščiausia pieno tekėjimo srovė yra nepastovi ir priklauso nuo didelio pieno kiekio, kuris primelžiamas per melžimą. Melžimo pabaigoje, po to, kai didžiausio pieno tekėjimo etapas pasibaigia, pieno tekėjimas turėtų staiga nukristi ir labai greitai sumažėti. Melžimo trukmė – tai laikas, per kurį yra pamelžiama karvė, tai yra nuo melžiklių uždėjimo ant spenių ir jų nuėmimo. Daugumos mokslininkų nuomone, pageidautinas melžimo lengvumas turėtų atitikti 3–4 balus 5 balų vertinimo sistemoje, t. y. turėtų būti vidutinis arba greitas. Genetinis profilis įvertina karvių melžimosi savybes pagal daug genetinių žymenų ir požymis gali būti vertinamas bet kokiam amžiuje.

Kailio spalvos genominis žymuo

Genominis profilis atpažįsta genotipo kombinaciją, kuri nulemia kailio spalvą. Homozigotinio juodo genotipo patvirtinimas padidina buliaus reprodutoriaus, jauno buliuko, karvių donorių, pakaitinių telyčių veislinę vertę. Juodos spalvos (E^D) genas dominuoja prieš rudos spalvos geną (e). Juodos spalvos galvijai gali turėti vieną juodos spalvos geno kopiją (heterozigotai), arba turėti dvi kopijas juodos kailio spalvos geno (homozigotai). Tik homozigotai galvijai turės 100 % juodus palikuonis. Laukinio tipo spalvos (E^+) geno alelis yra neutralus ir paprastai leidžia pasireikšti kitam genui.

Juodi galvijai ($E^D E^D$, $E^D e$, $E^D E^+$).

Žali galvijai (ee , e^+).

Laukinio tipo ($E^+ E^+$).

Sūrio produkcijos genetinis žymuo

Kapa kazeino yra žinoma keletas formų A, B ir E, kurie susiję su pieno baltymų kiekiu ir kokybe, nuo kurių priklauso sūrių bei varškės išeiga bei kokybė. Studijos rodo, kad sūrio išeiga iš pieno, kuriame yra BB kapa kazeino variantas padidėja nuo 8 iki 12 procentų priklausomai nuo sūrio rūšies. E variantas turi neigiamą įtaką sūrių pramonėje.

BB: labiausiai pageidaujamas sūrių pramonėje.

AB ir BE: vidutiniškai pageidaujamas sūrių pramonėje.

AA and AE: mažiausiai pageidaujamas sūrių pramonėje

Beta kazeino kaip ir Kapa kazeino yra keletas formų (A ir B). Aukštas primilžis susijęs su A variantu, didesnis kazeino kiekis su B variantu. Beta kazeino B variantas turi panašų efektą kaip ir Kapa kazeino B variantas.

Beta laktoglobulino B variantas susijęs su didesniu kazeino kiekiu ir sūrio išeiga.

Betalaktoglobulinas ir Beta kazeinas.

BB: labiausiai pageidaujamas kazeino ir sūrių pramonėje.

AB: vidutiniškai pageidaujamas kazeino ir sūrių pramonėje.

AA: mažiausiai pageidaujamas kazeino ir sūrių pramonėje.

Raguotumo/beragiškumo genomis žymuo

Ragų buvimas komercinėse bandose atneša nuostolius dėl traumų, skerdenos pažeidimų, pavojaus žmogui ir kt. Genominiame profilyje, atliekant raguotumo/beragiškumo analizę pagal daugybinius žymenis, yra identifikuojamas recesyvinis raguotumo genas ir dominantinis beragiškumo genas. Jeigu galvijai yra beragis bet heterozigotinis, jis gali būti raguotumo geno nešiotas ir jį perduoti palikuonims. Ūkininkui aktualu veisti beragius homozigotinius galvijus, kad 100 procentų visus palikuonis gautų beragius.

Genominis paveldimų ligų profilis

Pieninių galvijų populiacijoje yra žinoma daugybė paveldimų genetinių ligų. Daugumą jų sukelia recesyviniai genai, kurie pasireiškia liga ar išsigimimu, kai galvijai gauna dvi geno kopijas. Genetinėmis testais galima atpažinti galvijus recesyvinių genų nešiotus.

Kompleksinis stuburo išsigimimas (CVM)

Veršeliai, turintys dvi CVM geno kopijas, gali būti rezorbuoti, abortuoti ar gimti negyvi. Negyvi gimę veršeliai dažniausiai būna nepilnai subrendę, su dvarfizmu ar apsigimimais. Gyvuliai, geno nešiotai yra fenotipiškai normalūs, bet gali turėti sumažėjusį vaisingumą, jei poruojami nešiotai.

CV: CVM Nešiotas TV: Nenešiotas

Galvijų leukocitų sukibimo nepakankamumas (BLAD)

BLAD yra liga, sukelianti imuniteto deficitą galvijams dėl sutrikusios leukocitų funkcijos. Kad liga pasireikštų, galvijai turi turėti dvi pakitusio geno kopijas. Nešiotai, turintys vieną geno kopiją, yra sveiki.

BL: BLAD Nešiotas TL: Nenešiotas

Uridino monofosfato sintezės nepakankamumas (DUMPS)

DUMPS apibūdinamas ankstyva embrionine mirtimi galvijams, kurie turi dvi geno kopijas. Kad liga pasireikštų, galvijai turi turėti dvi pakitusio geno kopijas. Nešiotai, turintys vieną geno kopiją, yra sveiki.

DP: DUMPS Nešiotas TD: Nenešiotas

Pieninių galvijų genomis profilis

10 lentelė. Pieninių galvijų genomio profilio balų ir verčių lentelė (pavyzdys)

Profilio balas *	Primilžis ** (kg)	Pieno riebalai ** (kg)	Pieno baltymai ** (kg)	Pieninė forma ***	Produktyvus amžius *** (mėn.)	Somatinių ląstelių balas (0-9)	Vaisingumas %
10	1175	33	18	-3.4	5.5	0.35	3.3
9	970	28	16	-2.9	4.6	0.31	2.9
8	853	24	14	-2.6	4.1	0.27	2.6
7	731	21	12	-2.2	3.5	0.23	2.2
6	617	18	10	-1.9	3.0	0.20	1.9
5	504	14	8	-1.5	2.4	0.16	1.5
4	387	11	6	-1.2	1.9	0.12	1.2

Profilio balas *	Prmilžis ** (kg)	Pieno riebalai ** (kg)	Pieno baltymai ** (kg)	Pieninė forma ***	Produktyvus amžius *** (mėn.)	Somatinių ląstelių balas (0-9)	Vaisingumas %
3	263	7	4	-0.8	1.3	0.09	0.8
2	150	4	3	-0.5	1.7	0.05	0.5
1	0	0	0	0.0	0.0	0.00	0.0

* Skirtumai paskaičiuoti pagal genomino profilio 1 balą.

** Produkcija per laktaciją

*** Kelių genetinių žymenų kombinacija ilgaamžiškumo požymiui gerinti

Siekiant padėti gyvulių augintojams suprasti DNR technologijų vertes, buvo sukurta balų sistema kiekvienam požymiui įvertinti nuo 1 iki 10. Aukštesnis balas ne visada geresnis – jis tiesiog parodo galvijo didesnę ar mažesnę to požymio genetinį potencialą. Vertės langeliuose parodo santykinį požymio prognozuojamą skirtumą lyginant su žemiau ar aukščiau esamomis vertėmis, imant atskaitos tašku genomino profilį 1.

1.4.8. Mėsinių galvijų genetinio profilio nustatymas

Parodomąjį bandymą, vykdomą mėsinės krypties ūkiuose, mėsiniam galvijams bus nustatomas “mėsinio galvijo genomino profilis” pagal mėsos švelnumą, marmuringumą, mėsos išeigą, riebalų storio, raumeninės akies plotą, ilgaamžiškumą, apsivaisinimo galią, veršiavimosi lengvumą, temperamentą. Galimi papildomi genetiniai žymenys pašarų sąnaudoms, raguotumui /beragiškumui, kailio spalvai, paveldimoms recesyvinėms ligoms. Kiekvienam atrinkam gyvuliui bus atliekama virš 50 000 geno vieno nukleotido polimorfizmų tyrimų (SNP).

Mėsos švelnumo genomino žymuo

Genomino profilis identifikuoja mėsos švelnumo genetinį potencialą visose galvijų veislėse. Kalpains fermentas suminkština raumenų skaidulas poskerdiminiame brendimo laikotarpyje. Kalpastainas, veikdamas kartu su kalpainu, veikia bendrą mėsos švelnumą. Abu šie genetiniai žymenys įeina į genomino profilį. Genomino profilio balas 10 reiškia, kad mėsa minkštesnė, balas 1 – kietesnė. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genomino profilio balų ir verčių lentelėje.

Marmuringumo genomino žymuo

Mėsos marmuringumas - tai požymis, parodantis kiek skerdenoje yra tarpraumeninių riebalų. Genomino profilio balas 10 reiškia, kad mėsa yra labiau marmuringa nei balas 1. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genomino profilio balų ir verčių lentelėje (žr. 11 lentelę).

Riebalų storio genomino žymuo

Riebalų storio genetinį žymuo genominiame profilyje nusako galvijų genetinį potencialą paveldėti tam tikrą išorinių riebalų storį. Genomino profilio balas 10 reiškia didesnę išorinių riebalų kiekį, balas 1 - mažesnę. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genomino profilio balų ir verčių lentelėje.

Raumeninės akies ploto genomino žymuo

Genomino profilio balas 10 reiškia didesnę išpjovos plotą, balas 1 - mažesnę. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genomino profilio balų ir verčių lentelėje.

Mėsos išėigos genominis žymuo

Genetinio profilio balas 10 reiškia daugiau riebalų/mažesnę raumeningumą, balas 1 reiškia mažiau riebalų/didesnę raumeningumą (labiau pageidaujamas). Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genetinio profilio balų ir verčių lentelėje.

Vaisingumo genominis žymuo

Reprodukcija yra neginčytinai svarbiausias ekonominis rodiklis ūkininkams, auginantiems telyčias / veršelius realizavimui. Genominio profilio balas 10 reiškia, kad telyčia turi didesnę tikimybę apvaisinti nei gavusi balą 1. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genominio profilio balų ir verčių lentelėje.

Ilgamžiškumo genominis žymuo

Ilgamžiškumas reiškia, kad karvė išbus bandoje mažiausiai 6 metus, lyginant su kitais gyvuliais. Genominio profilio balas 10 reiškia, kad karvė turi didesnę tikimybę išbūti bandoje 6 metus nei gavusi balą 1. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genominio profilio balų ir verčių lentelėje.

Veršiovimosi lengvumo genominis žymuo

Veršiovimosi lengvumo rodiklis matuojamas apsiveršiovimų, kuriems nereikėjo pagalbos, procentu. Genominio profilio balas 10 reiškia didesnę genetinį potencialą veršiovimuisi be pagalbos nei balas 1. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genominio profilio balų ir verčių lentelėje. Šie genominio profilio rezultatai naudingi priimant sprendimus dėl bandos atnaujinimo atrenkant telyčias, taip pat atrenkant būsimas bulių motinas.

Temperamento genominis žymuo

Romius galvijus ne tik lengviau ir saugiau prižiūrėti, bet jie geriau ėda, jų mėsa švelnesnė. Genominio profilio balas 10 reiškia didesnę genetinį potencialą romiam elgesiui nei balas 1. Rodiklio padidėjimo ar sumažėjimo kiekybinė išraiška pateikiama Genominio profilio balų ir verčių lentelėje ir išreiškiama procentais lyginant su bandos vidurkiu.

Papildomi mėsinio galvijo genominio profilio žymenys

Šėrimo efektyvumo genominis žymuo

Šėrimo efektyvumo analizė genominiame profilyje apima daugybės žymenų tyrimus dviems pagrindiniams požymiams – pašarų sąnaudoms ir priesvorui per parą. Pageidaujamas žemas šėrimo efektyvumo balas genominiame profilyje, kuris reiškia, kad gyvulys ėda mažiau, kad pasiektų tą patį priesvorį, priauga daugiau suvartodamas tą patį pašaro kiekį, reikalauja mažiau pašarų, kad išlaikytų kondiciją kaip subrendusio suaugusio galvijo. Šių rodiklių analizė padės ūkininkui atpažinti galvijus, kurie bus efektyvūs ir jauni, ir suaugę. Tai padės identifikuoti galvijus, kurie duos gerus palikuonis, išsaugodami kūno kondiciją be negatyvaus poveikio vaisingumui. Tai taip pat suteiks informaciją atrenkant gyvulius, kurie efektyviau pasisavins pašarą ir turės didesnę prieaugį per auginimo laikotarpį.

Kailio spalvos genominis žymuo

Genominis profilis atpažįsta genotipo kombinaciją, kuri nulemia kailio spalvą. Patvirtinimas homozigotinio juodo genotipo padidina buliaus reproduktoriaus, jauno buliuko, karvių donorių, pakaitinių telyčių veislinę vertę. Juodos spalvos (E^D) genas dominuoja prieš rudos spalvos geną (e). Juodos spalvos galvijai gali turėti vieną juodos spalvos geno kopiją (heterozigotai), arba turėti dvi kopijas juodos kailio spalvos geno (homozigotai). Tik homozigotai galvijai turės 100 % juodus palikuonis. Laukinio tipo spalvos (E^+) geno alelis yra neutralus ir paprastai leidžia pasireikšti kitam genui.

Juodi galvijai ($E^D E^D$, $E^D e$, $E^D E^+$)

Žali galvijai (ee, e^+)
Laukinio tipo (E^+E^+)

Raguotumo/beragiškumo genominis žymuo

Ragų buvimas komercinėse bandose atneša nuostolius dėl traumų, skerdenos pažeidimų, pavojaus žmogui ir kt. Genominiame profilyje atliekant raguotumo/beragiškumo analizę pagal daugybinius žymenis yra identifikuojamas recesyvinis raguotumo genas ir dominatinis beragiškumo genas. Jeigu galvijai yra beragis, bet heterozigotinis, jis gali būti raguotumo geno nešiotojas ir gali jį perduoti palikuonims. Ūkininkui aktualu veisti beragius homozigotinius galvijus, kad 100 procentų visus palikuonis gautų beragius.

Genominis paveldimų ligų profilis

Daugybė paveldimų genetinių ligų yra žinoma mėšinių galvijų populiacijoje. Daugumą jų sukelia recesyviniai genai, kurie pasireiškia liga ar išsigimimu, kai galvijai gauna dvi geno kopijas. Genetinėmis testais galima atpažinti galvijus recesyvinių genų nešiotojus. Genetinis mėšinių galvijų profilis identifikuoja septynias labiausiai paplitusias genetines ligas ir ydas – Idiopatinė epilepsija (IE), Osteoporozė (OS), Plaučių hipoplazija (PHA), Multipeksinė artrozė (AM), Neuropatinė galvos smegenų vandenė (NH), Kailio spalvos atskiedimas (DL), Blauzdikaulio vienpusis hemimelia (TH).

Mėšinių galvijų genominis profilis

Siekiant padėti gyvulių augintojams suprasti DNR technologijų vertes, buvo sukurta balų sistema kiekvienam požymiui įvertinti nuo 1 iki 10. Aukštesnis balas ne visada geresnis – jis tiesiog parodo galvijo didesnę ar mažesnę to požymio potencialą. Vertės langeliuose parodo santykinį požymio prognozuojamą skirtumą lyginant su žemiau ar aukščiau esamomis vertėmis, imant atskaitos tašką genominį profilį 1.

11 lentelė. Mėšinių galvijų genetinio profilio balų ir verčių lentelė (pavyzdys)

Profilio balas	Minkštumas	Marmurin-gumas	Nugaros riebalai	Raumeninės akies plotas	Vaisingumas (%)	Ilgaamžiškumas (%)	Veršiatvimosi lengvumas (%)	Mėsos išėigos balas	Temperamentas (%)
10	-1.03	161.41	9.40	16.51	18.78	16.68	9.46	1,35	45.39
9	-0.88	143.67	7.97	14.94	16.88	14.23	8.48	1.21	39.60
8	-0.84	125.88	7.10	13.09	14.77	12.74	7.43	1.07	34.65
7	-0.70	108.11	6.13	11.34	12.74	10.87	6.40	0.92	29.73
6	-0.65	88.4	5.27	9.57	10.78	9.06	5.37	0.76	24.96
5	-0.51	72.99	4.19	7.82	8.75	7.19	4.34	0.61	20.04
4	-0.36	55.04	3.20	5.96	6.64	5.50	3.29	0.46	15.37
3	-0.19	37.82	2.20	4.05	4.62	3.76	2.20	0.31	10.74
2	-0.10	20.12	1.22	2.22	2.63	1.95	1.04	0.15	5.79
1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

1.4.9. Gyvulių bandose sureitingavimas pagal genominius profilius

Gyvuliai 4 pieninių galvijų bandose ir 4 mėšinių galvijų bandose bus sureitinguoti pagal genominius profilius:

- atskirus genomino profilio požymius,
- derinant požymius įvairiais variantais priklausomai nuo norimo pasiekti veisimo tikslo.

Genomino profilio koreliacija su fenotipiniais požymiais buvo patikrinta keturiose galvijų populiacijose įvairių veislių galvijų, laikomais skirtingomis sąlygomis, populiacijų dydžiui įvairuojant nuo 4000-6000 galvijų, naudojant multivariacinį statistinį modelį. Genominis profilis buvo patvirtintas 50 000 galvijų populiacijoje. Genominis profilis taip pat duoda p-reikšmes kiekvienam požymiui. Genomino profilio P reikšmės įvairuoja nuo $P < .01^{-3}$ iki $P < .07^{-11}$.

1.4.10. Aukščiausios veislinės genominės vertės gyvulių atrinkimas

Kiekvienoje pieninių ir mėsinų galvijų bandoje bus atrinkti galvijai, turintys geriausius genomino profilio variantus pagal visus pieninius ir mėsinus galvijų požymius, t.y. aukščiausios veislinės genetinės vertės gyvuliai.

1.4.11. Bandos genetinio potencialo įvertinimas ir bandos genetinio progreso krypties nustatymas

Genomino profilio rezultatus ūkininkas gali lengvai suprasti ir naudoti:

- Priimant tikslius sprendimus veisimui
- Vykdam telyčių selekciją, priimant sprendimus pirkti, parduoti ar pasilikti bandos atnaujinimui
- Atrenkant gyvulius brokavimui
- Atrenkant potencialias bulių motinas ar donores
- Koreguojant laikymo sąlygas
- Parenkant galvijus pagal genetines vertes, užsibrėžto veisimo tikslo pasiekimui
- Inventorizuojant bandą ir priimant sprendimus bandos gerinimui

Visapusiškas ir išsamus genomino profilis leidžia atlikti tų galvijų požymių monitoringą, kuris svarbus ūkio rentabilumui ateityje. Genominės selekcijos duomenis galima naudoti kartu su tradiciniais genetinio vertinimo duomenimis. Gyvulių ištyrimas ankstyvame amžiuje duoda galingą genetinę bazę daugeliui veisimo, selekcijos ir menedžmento sprendimų priėmimui.

1.4.12. Bandos genetinio progreso, taikant genomine selekciją, ekonominio efekto paskaičiavimas

Nustačius kiekvienam galvijui genomini profilį, sureitingavus gyvulius bandose pagal genomino profilio rezultatus atskiriems požymiams, pagal genomino profilio rezultatus įvairioms požymių kombinacijoms, atrinkus aukščiausios genetinės vertės galvijus pagal genominius profilius ir numačius pagal gautus rezultatus bandos gerinimo kryptis bus paskaičiuotas bandos genetinio progreso, taikant genomine selekciją, ekonominis efektas.

1.4.13. Specialios kompiuterinės programos gyvulių reitingavimui bandoje, atrankai ir parankai pagal genetines veislines vertes demonstravimas

Yra speciali Igenity® software kompiuterinė programa, kuri bus taikoma bandose, padedanti ūkininkams efektyviai panaudoti genomino profilio rezultatus. Yra sukurtos dvi programos panaudojimo galimybės:

Galvijų rūšiavimo programos dalis – programa leidžia ūkininkui atrinkti ir sureitinguoti galvijus pagal požymius, kurie svarbiausi ūkininkui. Ūkininkas gali uždėti filtrą, pavyzdžiui, galvijams veršiamosi lengvumo požymiui. Programa sureitinguos visus tirtus galvijus pagal šio požymio genomino profilio vertes. Duomenis galima išsaugoti duomenų faile, atspausdinti ir eksportuoti panaudojimui kitose programose. Programa reitinguoja gyvulius pagal visus kriterijus, kurie yra įvesti į programą.

Galvijų etaloninė programos dalis – programa leidžia ūkininkui identifikuoti, kokią vietą jo bandos genetika užima lyginant su kitomis bandomis atskiroje veislėje, kokią vietą banda ar atskiras galvijas užima beveik 500 000 tarptautinėje duomenų bazėje pagal genominius profilius. Ūkininkas gali įvertinti, kokią vietą užima jo banda pagal tam tikro požymio balų vidurkį lyginant su kitomis bandomis ar atskirais galvijais.

1.5. Parodomųjų bandymų vykdymas ir priežiūra

Metodinę pagalbą ir parodomųjų bandymų eksperimentų techninę priežiūrą atliks metodikos autorius.

Už parodomųjų bandymų diegimą ūkyje atsakingas Tiekėjas ir ūkininkas arba žemės ūkio bendrovė, kurie atitinka parodomųjų bandymų metodikoje keliamus reikalavimus.

Parodomojo bandymo pradžia laikoma trišalės sutarties įsigaliojimas tarp asociacijos „Slėnis Nemunas“, konsultavimo institucijos (Tiekėjo) ir ūkininko arba žemės ūkio bendrovės, kur numatoma koks bandymas bus vykdomas, iki kada jis truks, kas bus tiesiogiai atsakingas už bandymų metodikos vykdymą ir kita. Ūkiai turi įsipareigoti sudaryti sąlygas (suteikti patalpas ir leisti atvykti klausytojams) patirties sklaidai – praveisti lauko dienas.

Tiekėjas inicijuos Trišalių sutarčių tarp asociacijos „Slėnis Nemunas“, konsultavimo institucijos ir ūkininkų arba žemės ūkio bendrovių, kuriose numatyta atsakomybė, teisės ir pareigos dėl parodomojo bandymo diegimo ir vykdymo sąlygų, pasirašymą.

Kiekvieno parodomojo bandymo pabaigoje Tiekėjas turi parengti parodomojo bandymo įrengimo, vykdymo ir priežiūros ataskaitą, taip pat parodomojo bandymo įrengimo ir įgyvendinimo aktą, kurį pasirašo Tiekėjas ir Perkančioji organizacija.

2. Specialieji lauko dienų ir seminarų organizavimo reikalavimai:

2.1. Specialieji lauko dienų organizavimo reikalavimai

Kiekvieno parodomojo bandymo baigtiniam technologiniam procesui pristatyti turi būti suorganizuotos 4 lauko dienos (3 – galutiniams naudos gavėjams, 1- konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams), iš viso 8. Lauko dienos turi būti suorganizuotos parodomųjų bandymų vykdymo vietose.

2.2. Specialieji seminarų organizavimo reikalavimai

Privaloma suorganizuoti po 4 seminarus apie kiekvieną parodomąjį bandymą (3 – galutiniams naudos gavėjams, 1 - konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams), kuriuose viešinami gauti rezultatai. Iš viso turi būti suorganizuoti 8 seminarai.

Seminarai turėtų būti vykdomi įvairiuose Lietuvos regionuose.

Seminaro lektoriai – Tiekėjo specialistai, dalyvaujantys parodomųjų bandymų vykdyme.